

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:
3 hasábos petsor egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentlen leveleket csak
ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egyetel“-nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Nemzeti ünnep.

Szerdán lesz most is március idusa, azon a napon, amelyen 1848-ban volt.

Azóta 51 év telt el, s az idő nem törülte le emlékeztünk táblájáról március 15-ikét. Sőt, akik nem voltunk ott, akik nem láttuk és nem hallottuk az eszmék diadalának első nagyobb kitörését: még mi is tudjuk, ismerjük, látjuk, érezzük az erejét. Az igazság harsány hangja félszázadon át is a fülünkbe cseng. Mert az igazság mindenütt van, mint az Isten lelke, s ha egyszer magunkba szívjuk, száll azután apíról fiúra, s az unokákban megnő, mint hegyalján a hógörgeteg.

Az igazság nyilvánításának és szentesítésének a napja volt ez a nap.

Vannak azonban még most is olyanok, kik március 15-ikét forradalmi napnak tartják, melytől rettegni kellene, mint a melynek emléke is visszavonást, egyenetlenséget, rakoncátlan féktelenséget, testvérietlenséget és háborút szülne.

Igaz, hogy forradalom volt akkor, de az — eszmék forradalma, melyben még csak a „tyukszemére sem hágott senki a másíknak“. Ha ezzel összefüggőleg volt azután véres forradalom is, azt március 15-ike sem nem óhajtotta, sem nem kezdette, sem nem végezte.

Március 15-ike csak egy napig tartott.

Ezen az egy napon történt az a rendkívüli esemény, hogy a fővárosnak csaknem kivétel nélkül minden lakója egyszerre a nemzet nevében követelte, kívánta és megnyerte azt a híres 12 pontból álló nemzeti jogot. A 12 pontnak ez a bevezetése:

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

A 12 pont a következőkből áll: sajtószabadság, felelős miniszterium, évenkénti országgyűlés, törvényelőtti egyenlőség, nemzeti őrsereg, közös teherviselés, jobbágyosság megszüntetése, esküdtszéki képviselet egyenlőség alapján, nemzeti bank, a katonaságot is kösse az alkotmány, a politikai államfogylok szabadon bocsátása s végre egyesülés Erdélyvel.

És ez a befejezése:

Legyen szabadság, egyenlőség, testvériség.

Ezeket kérte a pesti lelkes ifjuság a nemzet számára; ezeket nyerte meg a nemzet, s ezeknek áldásában élünk mi most kisebb nagyobb mértékben.

No hiszen, ezekben nincs véres forradalom, ezekben béke van. Ezekben nem rakoncátlanság van; hanem szabadság. Ezekben nincs viszály, még kevésbé antidinasztikuság, hanem egyetértés és szeretet. Hiszen ezek a szavak nem a gyűlöletet hirdetik, ezek az egyenlőséget és testvériséget hirdetik minden nemzeti-ségű, minden állapotú és minden vallásbélivel szemben. Hiszen ez a március 15-iki kiáltvány nem a sötétségnek, a tudatlanságnak, a bűnnek volt a szószólója, — ez a szellem világosságának, az öntudatnak, az érzelem melegségének, a lelkek erényének: az igazságnak, vagyis a szabadságnak volt a megnyilatkozása, mintegy evangélium.

És csudálatos, hogy ti némelyek, még kételkedni tudtok egy tüneményes históriának a tisztaságában! Kik nem hiszitek, hogy ez a nap a magyar nemzetnek ünnepnapja!

Hiszen, akik megteremtették március 15-ikét mintegy a lelküket rálehelve: Petőfi, Vasvári, Jókai, — a nemzeti akaratnak kicsresosodása; ők a duzzadó ifjuság teljes erejében, költői lelkek tenségével, ők a nemzetnek a szeméfenye.

Nem hisztek nekik?!

Voltak s vannak mások is, szintén elég nagy emberek, akik március 15-vel megegyezőleg kívánják az igazságot.

Ilyen volt *Kossuth* Lajos is. S csak a minap mondá a miniszterelnök, hogy ő a törvényt, jogot és az igazságot kívánja. — No lám, csupán több szóval, de egy hajszállal sem kívánt többet a március 15-iki eszmeforradalom sem.

Higyjétek el azt ti, kik a március 15-ikés embereket csupán rebelleseknek szoktatok tekinteni.

De én azt hiszem, hogy csak tréfálkoznak azok, akik azt mondják, hogy március 15-ét csak egy

politikai párt dicsőítheti, a másik nem. — Hiszen nincs két magyar nemzet, csak egy.

Az is kicsiny. Tartsunk össze s közös kincsünket a szabadságot közösen védelmezzük, úgy, hogy emlékezzünk meg azokról az időkről, s azokról a hőskörmű, a kik ránk hagyták ezt a kincset. — Tartsunk öröm-ünnepet ennek emlékére, hogy megajándékozott minket az Isten olyan emberekkel, kik március 15-ikét megteremtették s századokra, ezredekre szóló vívmányt szereztek meg nekünk abban a 12 pontban.

Mikor ezt tesszük, csupán a történelmet tanuljuk, csupán visszaemlékezünk ezen a napon a multra.

Csak nézzük meg a 12 pontot: s lelkünk felöltözik ünnepi ruhába, abbahagyjuk hétköznapi foglalatosságainkat, házunkon lobogót lenget a szél s az önkénytelenül szívünkre és ajkunkra toluló himnus megmondja nekünk szó nélkül is, hogy ünnep van, hogy nemzeti nagy ünnep van március 15-ikén.

Szerdán lesz most is, mint 48-ban. Jertek, tartsuk meg a megemlékezés ünnepét. Virág és trikolor legyen a gomblyukban, himnus az ajkunkon, tiszta öntudat a fejünkben, nemes érzés a szívben s nemzeti büszkeség a lelkünkben.

B. Gy.

A zala-megyei gazdasági egyesület közgyűlése.

A zalamegyei gazdasági egyesület *Hertelendy Ferenc* egyleti elnök elnöklete alatt f. hó 6-án Zala-Eggerszegu az egyesület helyiségében a tagok szép számú részvétele mellett rendkívüli közgyűlést tartott.

Elnök üdvözölvén a megjelent tagokat, a közgyűlést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére *Deák Mihály* és *Skublics Jenő* tagokat kérte fel.

A napirend előtt felszólalt *Koller István* első al-elnök. Hivatkozva a közel multban lezajlott politikai eseményekre, a kibontakozás módjára, valamint arra a körülményre, hogy a Széll Kálmán elnöklete alatt alakult új miniszteriumnak az országgyűlésen bemutatkozása alkalmával a miniszterelnök részletesen körvonalazott programjába az ország gazdasági érdekeinek a megóvását és a gazdaközönség jólétének előmozdítását is felvette; tekintettel továbbá az ő politikai megbízhatóságára, va-

A „Zalamegye“ tárcája.

A magyarnyelv.

A nyelvtudósok egy hazafias szellemű nagy sarkigazságot mondtak volt ki és állapítottak meg evvel a négy szóval: *Nyelvében él a nemzet.*

Földet még lehet keresni és találni is új lakóhelyül, de nyelv nélkül nincs nemzet. A nyelv teszi a nemzet életét, s a nemzet ad nevet a földnek is.

Hogy milyen nagy szó az a nemzeti nyelv, vagy másképen anyanyelv, sok példával bizonyítja művelődés történetünkben a sok irodalmi és nyelvészeti harc.

A tizenhetedik században, mikor politikai történelmünk szomorú korszakában a hazafiak egy része azon búsongott, hogy országunkat „háromfelé tépik-szakgatják“, egy másik rész a nyelvünk védelmezésében és ápolásában kereste és találta is az orvosságot a nemzeti védelemre. S míg kün a mezőn vért ontottak a hősök, párhuzamosan addig ben a lakosok között „akószámra folyt a tinta“ a toll-harcokban. A nemzeti műveltség ekkori fókusaiban Gyulafejérvárt és Sárospatakon mig Geleji Katona és Medgyesi Pál civódtak a nyelv rendszeréért, addig a hatalmas Pázmány és Apáczai gyakorlatilag mutatták, hogyan kell beszélni és írni magyarul.

Későbbben a bécsi magyar testőrök idejében csend és nyugalom és boldogság volt. S néhányan mégis, vagy talán épen ezért félték a romlástól, mely nyelvében támadja meg a nemzetet. Megijedtek a nyelvi elidegenedéstől. Fejlesztetni kezdték az irodalmat és ápolni a nyelvet s megindult megint a tintaháború. Nagy emberek vetek részt ebben is. Baróti Szabó, Révai, Rajnis, Verseghi; s mit művelt Kazinczy a legnagyobb! Zivataros és nyugalmas időben, mindig nagy kérdés volt a nyelv kérdése.

Peszé, most nem aktualis, azt mondják, ilyen dolgokról beszélni. Bárcsak ne volna aktualis. De sajnos. még

ma is lépten-nyomon belebotunk egy-egy nyelvi hibába, mely néha csak mosolygásra kész, néha meg botrányos érzést kelt, de amely a nyelvnek mindig árt.

S igen érdekes, hogy ilyen nyelvi hibákat nagyobb-részt az iskolázott, tanult emberek csinálnak többet és lényegesebbet, részint azért, mert affektálni kell s a parasztember beszédjétől okvetlenül különböznie kell a mi beszédünknek; részint azért, mert mi már tudunk diákuil és németül annyira, hogy ezeknek teljes rabszolgái vagyunk, mert a nyelvben még nagyobb rabszolgáság van, mint a politikai és társadalmi életben. Meggyezem, hogy az említett tanult emberek alatt nem a félművelteket értem, hanem épen a lehető legmagasabb fokon állókat. Vannak köztük tanárok, tudósok, költők (persze csak versírók), országos törvényhozók, hírlapírók, stb. kik mind jó hazafiaknak vallják magokat, de ha vitatkozásba bocsátkoznánk, kisülne, hogy inkább közpoliták, mert az ilyen nyelvi vitatkozást elitélnék, sőt kicsinyesnek tartanák. Pedig, hiába! mind me magasabbrendű hivatalos foglalkozásnak ábéceje a nyelvtudás, vagy helyesebben mondva a nyelvérzék.

Az affektálás és idegen nyelvek tudása mellett ez az érzék hiány tehát a harmadik oka a nyelvi botlásoknak.

Feljegyezek egynehány példát csakúgy, minden nagyobb rendszeresség nélkül, melyeket tudós könyvekben s más előkelő helyeken találtam, s amilyeneket ezrivel találhat bárki is mindennap.

Nagy pedantéria volna tőlem, ha azt is megrónám, hogy egy királyvárasnak nagy ünnepélyes alkalmával a város kapujára derekam vastagságú betűkkel ezt írják fel: *Éljen a király!* Mert az az y nem rontja meg a magyar nyelvet; igaz, hogy bántja az izlést ez is, s tisztelatlenség a nyelv iránt is, a király iránt is; de mégsem árt egyik-nek sem.

Azt sem mondom nagy hibának, hogy: *Ezen házban* született dr. *Wlassics Gyula*, — noha egészséges magyar nyelven így mondjuk: *Ebben a házban* született stb.

Talán még ennél is nagyobb baj az idegen szók használat. De ez sem rontja meg a nyelv rendszerét.

Nem a betű, nem a szó rontja a nyelvet, hanem a mondatfűzés, a szók rendje és használata, a fordulatok, a képek, a hasonlatok és alakzatok helytelen használata. A jó szóknek is rossz helyen való alkalmazása olyan galibát csinál, mint hogyha teljes új ruhában úgy öltözködöm fel, hogy a sapkába dugom a lábam, s a rámás csizmát a fejembe húzom. S a szók rossz viszonya olyan, mintha a bali frakkhoz bocskort kötünk.

Azt mondják, hogy az Akademia megengedi az efféle kifejezéseket: *Üdvözlés Podmaniczky Frigyes, a szobor-bizottság elnöke által.* — Válgék egészségére.

Hanem az *általt* nem hiszem, hogy elfogadja.

Széles a víz nincsen sajka,

Nem mehetek *általt* rajta.

De Podmaniczky Frigyes nem víz, hogy *át-uszkálja*-nak rajta, sem erdő, hogy *át-süvöltse*nek rajta az *üdvözlések*.

Nem tudom, mit szól az Akademia ehhez: *Brázay Kálmán, a végrehajtó bizottság elnökének jelentése.* (M. H.) Ha nem tudók, hogy az egy név, azt kellene gondolnunk, Brázay K. nem egyéb, mint egy elnöknek a jelentése; pedig azt akarják modani, hogy Brázay Kálmánnak, a végrehajtó bizottság elnökének, jelentése.

„Rómának józan, a gyakorlati élet követeléseiről írt kitünő érzékkel bíró polgárai. (Tankönyv). Ha a kurtábbik jelzőt a hosszú után tenné, még hagyján. —

„Nem férfiaság nélkül szükkölködő okmány, melyben dr. Bányfy bejelenti, hogy párbajozik.“ Egyik fővárosi ujság mondja, de értse meg, a ki tudja ezt a hármastagadást. Azt hiszem, azt akarja mondani, hogy a bárónak van férfiasága; tehat nem szükkölködik férfiaságban; mert dúslakodik, vagy szükkölködik a vagyonban, egy vonzat. De valami nélkül szükkölködni — nehezebb az egyiptomi felírásnál.

Nehéz megemészteni a hivatalos aktákban halommal előforduló tatik-tatik féle szenvedő alakot. Ritkán, a maga

lamint hogy egyttal zalavármegyei birtokos is: indítványozta, hogy a zalamegyei gazdasági egyesület őt feliratilag üdvözölje. Üdvözölje továbbá ugyancsak feliratilag Darányi Ignác földmivelségi minisztert, örömeinek adva kifejezést, hogy mint aki a gazdaközönség érdekeinek oly lelkes szószólója és hathatós támogatója, az új kabinetben megmaradott és áldásos működését továbbra folytathatja. A közgyűlés az indítványt lelkes eljenzéssel fogadta s úgy Széll Kálmán miniszterelnöknek, valamint az új kabinetben megmaradott Darányi Ignác földmivelségi miniszternek feliratilag üdvözölését egyhangulag elhatározta.

Ezután Hertelendy Ferenc elnök jelenti, hogy Darányi Ignác miniszternek a lábra kapott borhamisítás megakadályozása tárgyában megindított actiójával szemben a borkereskedők ellemozgalmat indítottak meg és főképp az „Egyetértés” napilap hasábjain a legkiméletlenebb támadásban részesítették a minisztert, mire az országos magyar gazdasági egyesület borászati szakosztálya a fennforgó ügyben állást foglalandó, gyűlést hívott egybe, amelyen a zalamegyei gazdasági egyesület képviselőit megjelent; előadta a lapokban is közölt határozatokat. A közgyűlés a borhamisítás megakadályozása tárgyában Budapestten hozott határozatokat helyeslőleg vette tudomásul s azokhoz utólag hozzájárulását kifejezte.

Jelentést tett továbbá Hertelendy Ferenc elnök a tapolcai borkereskedés tárgyában az „Egyetértés” kiküldött részéről nevezett lapnak a helyzetet szándékosan előírt alakban feltüntető cikk tartalmáról s tudatta, hogy az ellenkezőről alapos meggyőződést szerezvén, szükségesnek tartotta a miniszternél a dolog állását a valószínűleg megfelelő megvilágításban személyesen előadni. Nézetek szerint kell, hogy a zalavármegyei gazdasági egyesület azon támadással szemben, amelylyel a „Egyetértés” a földmivelségi minisztert illette, állást foglaljon és bár elismeri a sajtónak azt a jogát, hogy a fennálló törvényeket, kiadott miniszteri rendeleteket tárgyilagosan bírálhatja, de itélje el az egyezületet a hangot és modort, a valószínűleg meg nem felelő s így a tájékozatlan közönségnek megtevesztésére irányuló bírálatot; fejezze ki az egyesület mely halálját és osztatlan elismerését a miniszter irányában azért a lankadást nem ismerő tevékenységéért, amelylyel — szembe szállva a személye ellen irányuló kíméletlen és jogtalan támadásokkal — az egész országban egész nyitlan tűzött borhamisítások megszüntetésén oly önzetlenül fáradozik; a fennálló törvények céltudatos és következetes végrehajtásával egyenlő mértékben megvédelmezi a tisztességes borkereskedőnek, úgy a bortermelőnek érdekeit s a dolgok mélyére ható tudásával meg akarja menteni a magyar borok veszni indult egykori világhírét. A közgyűlés az egyet elnökének előterjesztését zajos helyesléssel fogadta, az előadottakhoz képest a miniszterhez felirat intézését elhatározta azzal, hogy az egyesület, mint egy kiválóan bortermelő vidék gazdaközönsége érdekeinek a leghivatottabb képviselője, midőn haláljának és köszönetének kifejezést ad, egyttal kérve kéri a minisztert, hogy hathatós tevékenységével továbbra is kegyeskedjék megvédelmezni a tisztességes magyar borkereskedés igaz érdekeit.

Ez ügyvel kapcsolatban Koller István első alelnök fölemlíti a vidéken előfordult esetet, hogy a borkereskedők ősszel megvették a borokat s azokat lepecsételték; később a közgazgatási hatóság közbenjött mellet mintát vettek ki a hordókból s azokat újból lepecsételték s habár ez jóideje történt, a kereskedők nem veszik át a bort, úgy akarván a népet eliasztani a bortörvény következményeitől; indítványozza, keresse meg a zalamegyei gazdasági egyesület a földmivelségi minisztert az iránt, kegyeskedjék saját hatáskörében intézkedni, hogy a szóban forgó helyekről vitt minták mielőbb vegyvizsgálat alá vésessenek s amennyiben a vizsgálat alapján azokat hamisaknak nem találják, erről az illető borkereskedők azzal értesítsenek, hogy az általuk megvett

helyen nem árt, inkább használni, mert evvel is gazdagabb a nyelvvalak. De az Akadémia még ilyen felét is szentesített mostanság: „El lett menve — pl. Bécsbe a miniszter elnök által”. Az újságok, dicsérettel legyen mondva, általában kerülnek az ilyeneket. Vagy egy vidéki lapban le het effelét láni. „Vesztett eb által őt egyén maradt meg”.

Epen úgy elítélik és kerülnek a hírlapok a sokszorosán alárendelt s közbevetett bonyodalmas mondat szerkezetet, a mi bizony nem is magyar természet. Ez is csak az aktákban divatozik, a latin és német formulás emberekkel fel egészen az országházig: . . . „és erre való tekintettel kérem a t. Házat, méltóztassék, addig, amíg a Felsőes ur az új kormány iránt nem intézkedik, üléseket nem tartani”.

Jó is, ha ezeket nem szereti a hírlapírás, de azért sok gombát feltálat a közönségnek, egész legióját a szolgálfordításoknak. Előkelő lapokban lehet ilyet látni: Ez a kereskedő egy nagy szédelő (das ist ein schwindler). Továbbá:

„Az ezredem egyik zászlóalja Szerájában feküdt”. Tárcaiban, szépirodalmi rovatban, hol nem annyira igaz történelmet, de tiszta magyarságot vár az ember. Németül jól van talán, ha a könyv, vagy a törvény javaslat a „Ház” asztalán fekszik s Egerszeg a Zala partján fekszik (es liegt). De a magyar zászlóalj táborozik, vagy szállásol, legfeljebb a katonák heverésznek, alusznak, vagy hálnak, de ők sem fekszenek; magyar ember csak akkor fekszik, ha beteg. A könyvek, a törvényjavaslatok, a városok és hadseregek pedig sohasem fekszenek.

„Egyedül voltunk a szobában”. Ugyanez a szépirodalmi író mondja ezt is. Egyedül voltunk! Borzasztó. Valami hétféjú sárkány lehet, hogy egy is, meg több is.

Wir waren nur allein, s diáku is épen így van: soli eramus. S ebben a dologban az az érdekes, hogy nézzük meg csak akármelyik tősgyökeres magyar sziművet; nemcsak amelyet fordítottak, hanem amelyet nagy nevű magyar írók írtak, az utóbbi ötven év alatt, mindenikben

kifogástalan boroknak mielőbbi átvételéről intézkedjenek. A közgyűlés az indítvány elfogadása mellett ily irányban a földmivelségi miniszterhez felterjesztés intézését határozta el.

Ezután felolvasták Grunner Lajosnak, az újonnan létesült pacsai gazdakör titkárnak, az egyesület munkaprogramjára nézve írásban beadott terjedelmes és kellő megokolással kísért javaslatát, amelyben ajánlja lehetőleg a vármegye minden politikai járásában gazdakör létesítését; az egyes községekben a gazdakörök kezdeményezésére és azoknak a vezetése mellett hitel- és fogyasztási szövetkezetek alakítását; a gépcentonok a tej kedvező értékesítését végett tejszövetkezetek alapítását; a gazdasági népies vándortanításoknak — a városok mellőzésével — falu helyeken az egyes vidékek gazdasági igényeinek megfelelő szellemben való átalakítását és meghonosítását; az apaállatokon kívül az anyaállatoknak is ösztönös irását és az egyes vidékeken a gazdasági és éghajlati viszonyoknak megfelelő állattenyésztés behozatalát; a munkamegosztás elvének megfelelőleg az egyesület kebelében a különböző szakosztályok létesítését; a jelenlegi gazdasági Értesítő reformálását olyképp, hogy lehetőleg minden hónapban egyszer jelenjék meg és a gyűlések jegyzőkönyvein kívül eredeti szakközleményeket is tartalmazzon s benne az egyesület tagjai vétel vagy eladási s egyéb hirdetésüket ingyen tehetnék közzé; gazdasági társas kirándulásokat, szántás versenyeket, cseléd díjazásokat kellene létesíteni; a komló természetét a Muraköznek erre alkalmas vidékén elő kellene mozdítani; a vadviszes helyeken kísérletet kellene tenni a vérmagyaró természetéről; Muraközben a visszabélyezés tárgyában a szükséges eljárást kezdeményezni; foglalkozni az egyet a közös legelők elhanyagolt állapotával, ennek a bajnak orvoslási eszközeivel; kellő intézkedéseket megtenni az okserü gyümölcs-termelés tárgyában, valamint a termés értékesítését végett; közreműködni a szüretelési idő szabályozására, a tűzrendészeti szabályzatnak kellő végrehajtására; foglalkozni a tűz- és jégkár elleni biztosítással s a módozattal, melylyel a népet ennek az intézménynek megnyerni lehetne.

A közgyűlés a felolvasott javaslatot általános helyesléssel fogadta, annak egész terjedelmében az „Értesítő”-ben való közzétételét elhatározta; a munkát kidolgozójának jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését; végül a munkaprogram tanulmányozására és ennek alapján tüzetes javaslatlattal végett egy bizottságot küldött ki, amelynek tagjaivá Hertelendy Ferenc elnök elnökölte alatt Koller István és Deák Mihály egyleti alelnököket, Orosz Pál egyleti titkár, Bányi László, Bogyay Máté, dr. Haudek Agoston és Szűcs Zsigmond gazdaköri elnököket, Grunner Lajos indítványozót, Csertán Károly és Skubics Jenő egyleti tagokat választotta.

Az igazgató választmányban részint elhalasztás, részint elköltözködés folytán megüresedett helyeket a közgyűlés betöltötte és dr. Jankovich László gróf, Gaál Ödön, Dezső Béla és ifj. Rajky Lajos tagokat igazgató választmányi tagoknak megválasztotta.

A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette a Festeticszobor ügyben kiküldött bizottságnak azt az intézkedését, hogy a közgyűlési határozattól eltérőleg nem a gazdakörök elnökei útján, hanem közvetlenül a központból küldött szét a gyűjtési ívet az egyesület tagjainak.

Az alapszabályok módosítása tárgyában kiküldött bizottság az alapszabályokban a miniszteri rendelkezésben foglaltakhoz képest az egyes szakaszokat módosította s a közgyűlés ily alakban az alapszabályokat elfogadta s azoknak jóváhagyását végett a belügyminiszterhez való felterjesztését elhatározta.

A számadások megvizsgálása és az egyesületi köveleteknek megállapítása végett kiküldött bizottság jelentését a közgyűlés elfogadta, s ennek alapján Háczy Kálmán volt elnöknek, valamint Csutor János volt pénztárnoknak a szokásos fenntartással a felmentvényt megadta,

van egy kis szerelmi jelenet, ahol egy férfi s egy női személy titkosan összeség, de sohasem mondja egyiksem máskép, csak így, hogy: no, most egyedül vagyunk, (soli sumus); pedig lehet, hogy az író nem is tud sem németül, sem diáku: mégsem tud annyira menni, hogy magyarul beszéltesse embereit (magunkra vagyunk). Benne már a levegőben az idegenesség. Pedig az alleint és solust sokkal könnyebb volna evvel a kis szóval fordítani: csak.

Mikor II. Rákóczy Ferencel együtt kidölt Radostóban a kis csapat s csak Mikes élt még, ő mondhatta, hogy:

Egyedül hallgatom tenger mormolását. Egyedül, egyedül, a bujdosók közül . . .

De a mig többen voltak, addig nem. Olyan absurd nyelven nem beszél sem Mikes Kelemen, sem Petőfi, sem egyetlen poeta ezeltől ötven esztendővel. Legalább nem nyomtatták ki az írását.

„Alkalmam volt betekinteni a rendeletet!! (Még ha azt mondaná, hogy a rendeletbe)

„A szabályt s a törvényt betartja”

„Ha augusztus és szeptember lenne a vakáció, a tanárra nézve könnyítés állana be”.

Egy jó öreg képviselőnek is feltűnt ez a hontentota nyelv s figyelmeztette a minap a társait, hogy az újját betarthatja a vízbe, de a törvényt semmibe sem tarthatja be: (Igazában az újját sem tarthatja be, csak bedughatja s ben tarthatja). Mucius Scaevola is bedugta a kezét a tűzbe s ott tartotta, amíg elégett, de a törvényt nem lehet sem oda, nem ott tartani. A törvényt meg kell tartani.

Ha betekintsz, ha betekintsz a Bicsali csárdába, megteheted, de a csárdát nem tekintheted be, s rendeletet még kevésbé, abba csak bele tekinthetsz, mint varju a kőnczba. —

Hanem hát „muszaj”, hogy azt az ein-t lefordítsák. Más természetű a be, ha a hivatalfőnök valamelyik kollégájától az esküt beveszi. Hihetőleg meg is eszi. Ez

Boschán Gyula egyleti ügyészt pedig az egyleti követelések behajtása tárgyában megindított pereknek lebonyolításával azzal bizta meg, hogy a perek befejeztével azok eredményéről tegyen jelentést.

A sümegei vidéki gazdakörnek az amerikai anyatelep fenntartására 300 frt segélyt szavazott meg a közgyűlés; az állatdíjazásra felvett 600 frtra nézve részletes terv terjesztendő be, mire akarja azt a kör felhasználni? A keszthelyi gazdakörnek a kért 400 frt segélyt nem szavazták meg; mert az így támadó hiány fedezetet nyer bőven a körnek a számadásban feltüntetett, ezer forintot meghaladó vagyonából. A nagy-lengyeli gazdakör részére 300 frt segélyt szavaztak meg beteresztett költségvetésük alapján, egyttal az egyet hajlandó az amerikai telep számára megvett szőlő árát, 300 frot, a körnek kölcsön adni azzal, hogy nemcsak a tőkét fizeti le, hanem az esedékes kamatot is. A pacsai gazdakör segélyezésére a költségvetésbe 300 frot vett fel a közgyűlés, amely összeget a munkaterv és költségvetés beteresztése után annak eredményéhez képest teszi folyóvá.

Ez után megállapították az 1899. évi bevételi és kiadási előirányzatot a számvizsgáló bizottság javaslatához képest.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul a pacsai gazdakörnek megalakulását.

A közgyűlés tudomásul vette a földmivelségi miniszter leiratát, melyben a selyemtenyésztési mód előadásának felvételét ajánlja a vándortanítások keretében; hasonlólag tudomásul vették, hogy a magyar állam vasutak igazgatósága a galic kedvezményes szállításhoz igazolványokat küldött; hogy a földmivelségi miniszter a tenyészalapa számadást helyeslő jóváhagyással vissza küldötte; hogy az országos magyar gazdasági egyesület a szegedi gazdasági kiállításon való részvételre hívja fel az egyesület tagjait.

A közgyűlés a műtrágyáknak, szőlőkaróknak, drótoknak kedvezményes vasuti szállítása tárgyában a földmivelségi minisztert feliratilag megkeresi.

Jelentkezéstük folytán Krossetz Gyula bekeházi és Langer Hugó kaszabási földbirtokosokat a közgyűlés az egyesület tagjai sorába felvette.

Az elnök indítványára megkeresi az egyesület a vármegye törvényhatóságát, hogy a borhamisítás megakadályozása végett a kis termelők a legszelebb körben szőlőtassanak fel, tartózkodjanak boruknak vízzel való keveréséről, mert a vízzel való hamisítás a legkönnyebben kideríthető s a törvény értelmében az ily vízzel kevert bort hamis bornak nyilvánítják.

Koller István első alelnöknek szóbeli, kellőképp megokolt indítványára, a közgyűlés a földmivelségi miniszternek feliratilag való megkeresését határozta el a cseléd-törvénynek törvényhozásilag ily irányban való módosítását végett, hogy a gazdasági cselédeknek a felmondás március 10-én és a változás április hó 1-én lenne országszerte.

Nusser János egyleti tag szól a fogyasztási- és hitel-szövetkezetek fontosságáról, amelyek azonban üdvös feladatokat csak úgy oldhatják meg sikeresen, ha a vármegyei központban ily közvetítő szövetkezet létesülne. Ily közvetítő szövetkezet felállítására nézve írásbeli javaslatot ad be, amelyet a közgyűlés tanulmányozás és ennek alapján jelentéstételét végett a munka program tanulmányozására kiküldött bizottságnak ad ki.

A közgyűlésnek egyéb tárgya nem levén, elnök megköszönve a tagok szives érdeklődését, a gyűlést bezárta.

Védekezés a veszttség ellen.

A m. kir. belügyminiszter f. 1899. évi január hó 22-én 105.063/VI. a sz. a. a veszttség gyanújában álló állatok által megmárt egyéneknek a Pasteur-féle védőoltások eszközlése végett Budapestre való felszállítása tárgyában

a divat sokáig szerepelt így. Egy volt miniszterelnöktől hallhattuk először ennek a megfordítottját. Sokat töprengtetett rajta, hogy nem be kell azt venni, hanem abból az új hivatalnokból épenséggel ki kell venni. S így született meg ez a formula: A hivatalfőnök kivészi az esküt. Mintha harapó fogóval huznák ki belőle. Egy harmadik forma, ha leteszi valaki az esküt. De ha leteszi, nem felelős, érte. Hát csak olyan ez, mint a lyukas zsák: ha kifordítom, ha befordítom, ha felveszem, ha leteszem, csak rongyos. Pedig kár töprengeni. A zsákot a jó gazdaszony jól megvarrja, s a főnök az új hivatalnokot egyszerűen megesketi.

A mint látszik, ezek nem mind az újságokból vannak összeszedve. „Egy lórugás következtébeni koponyasérülés” onnan van, de ez csak tévedés lehet, mert most már nagyon ritkán történik, hogy vacsarárai meghívásról beszéljünk, s még a szeleleteken sem írják azt, hogy nagybani pálinkaárulás.

A földmivelségi Értesítő (98. XII. 25.) azt hiszem saját megértésére írja ezt, hogy: „A kérődzőknek és sertéseknek, illetőleg juhoknak Ausztriába való bevitelét” (respective), miért kell a juhokra tekintenünk, mikor a sertésekről beszélünk, azt nem tudom. —

Még egy pár példát az irodalmi természetű lapokból.

Legujabban ezt találták fel: egyben.

„Egyedül voltunk a szobában . . . Egyben lemondtam a kalandkeresés folytatásáról”. A jó példa ragadó. Már singes boltosok is így szólítanak fel: „. . . egyben tudatjuk, hogy tavaszi felöltőre kitűnő választékunk van”.

Talán az egyttal képletes szó helyébe akarják tenni. De annál régebb ez a kedvelt szórendjök: „nem-e megmondtam? Nem-e látod? Nem látod-e? helyett.

Ez a milyen rövid példa, mint a kurta kigyónak, olyan gyilkos méreg foga van a nyelv rendszere ellen.

Ilyen ez is: „Mit ők bánják?”

Továbbá: „A víz beveszi magát a földbe”.

„Megnézi magának a Cornevillei harangokat”

Nyilatkozat.

Az az olai „fü“ még mind kísért. A néhány órával előbb megjelent szomszéd újságban előrukkol Berger ur, hogy azt a verset ő írta, s dicséri, hogy milyen jó. (De gustibus...) Még azt is tudja, hogy nem „pastyus“, hanem pasquille. Nohát alaposan befutyolt nekem. Meg sem mérközhetem vele. Félre állok tehát. Hanem a szerkesztő Csák is megindult. Neki már egyik tételét, egy „esavarintóm“ fölé tételét, helyre kell igazitanom. — Azt mondja ugyanis, hogy ezelőtt három évvel én is lótottam-futottam s lórmáztam, hogy a „Zalamegye“ mellett es-náljunk még egy lapot, t. i. olyan politikai lapot, amilyent most ő szerkeszt. — Tévedsz barátom, nem jól emlékszel. Csupán annyi közöm volt hozzá, hogy a meghívásra (pár hónapi ismeretségem után) én is jelen voltam az értekezleten. De nem lótottam-futottam, nem agítottam sem mellette, sem ellene. Akkor még nem is tudta senki, hogy mi lenne és milyen lenne az. Nem lett semmilyen és nem lett semmi. Születése előtt meghalt. Kérdés, ha akármilyen lett volna is, lettem volna-e valamelyes viszonyban vele, a miért azon a czéltalan értekezleten jelen voltam. — De ha politikai, pláne olyan velem ellenkező természetű politikai lap lett volna belőle, bizony isten nem lettem volna semmi közösségben vele.

Borbély György.

IRODALOM.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló, közkeveltségnek örvendő kertészeti szaklap, legújabb számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, lugos, méhészet, közelről és távolról, tarca, gép- és eszköztár, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői úzenetek, vásárcarnok, színes műmellet, fametszetek. A havonként kétszer megjelenő, gazdag tartalmú szaklap előfizetési ára negyedévre 1 frt.

A „Zenélő Magyarországnak“ 5-dik füzeté érdekes tartalommal jelent meg. Tartalmazza I. Szent-Gyály Gvula „Himfy szerelméből“ (A szerelem, melyre két szív.) magyar dalt. II. „Szép Gácsó“ Ilonka melódrámát. III. Heidlber Albert „A hevesi leányok“ Lengyelket. Minden füzeté ily gazdag tartalommal jelenik meg e közkeveltség zenemű folyóiratnak. Előfizethető negyedévre egy forinttal csakis a „Zenélő Magyarországnak“ (Klöfner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapecsten VI. Csengery utca 62. a., honnan megismerésre mutatónyomatot ingyen és bérmentve küldenek.

„A szőlő helyes metszése“ c. könyv második bővített kiadása most hagyta el a sajtót Irta: Maurer János ismert nevű szakíró és lapszerkesztő. A szőlőmetszés mestersége című részeket kívül ismert tizenhatféle metszési módot, melyet a szöveg közé nyomtatott ábrák érthetővé tesznek. Szőlősgazdáinknak nélkülözhetlen segédesszköze, tanácsadója és kivesés bányája ezen könyv. Az egy forint előleges beklüldése után bérmentesen küldi meg szerzője Maurer János (Kassa, Maurer-udvar). — Ki öt példányt rendel, hatot kap.

Új zeneművek. A Rózsavölgyi és társa udvari zeneműkiadó cég mindjobban buzgólkodik az új s érdekes zeneművek kiadásában. Alig múlik nap, hogy ettől az európai hírű cégtől szebbnél szebb új darabokat ne kapnánk. A mai postával is egy csomó újdonságot vetünk a melyek közül első helyen felemlítjük Kutschera Alajosnak, a nálunk most szeltiben ünnepezt bécsi szerzőnek, legújabb művet a: Servus Pepi című indulót. A mint a szerző többi hasonló szeremenyét, a most megjelent indulót is kiváló dallamossága s eleven ritmikája teszi élvezetessé, humoros szövege pedig csak emeli a kompozíció hatását. A Hajnali harangzó című népszimnűnek összes dalai, a Barna Izsó szerzte hét dal mindgyike, valóságos remeke a magyar népdal irodalomnak. Megtaláljuk a füzetben a Dankó Pistának: Három sós percc, mond meg ha szeretsz című híres notáját is. A magyar népdalok gyűjteményéből is két dallamos notával kedveskedik a Rózsavölgyi cég. Az egyik Belezna Antal országos hírű dalköltőnek szeremenye, a másik Király Gáspáré. Bánatos hangulat jellemzi az egyiket, könnyed pajzán tonus a másikat. A tankezdvelő ifjúság Rozenweig Arminnak „Delphin“ című új polkájában lelheti örömet. Filmbemászó, tapsiklandozó kompozíció ez, méltó társa a kitűnő szerző többi táncdarabjainak. Ára 1 korona 50 fill. A Barna Izsó hét dalát 3 koronáért, a magyar dalok és népdalok egyklusában megjelent két dal pedig 1 koronáért szállítja a kiadó cég.

A Magyar Könyvtár márciusi füzetében az új magyar klasszikus irodalmat Arany János, a régít Heltai Gáspár képviseli. Amanak „Toldi Estéje“ t Bánóci József látta el beces és kimerítő bevezetéssel, emennek válogatott meséit Imre Lajos rendezte sajtó alá. Mindkét munkát örömmel fogja fogadni az iskola épügy, mint a nagy közönség. A többi három füzet a külföldi irodalomnak van szentelve: egyik az olasznak, másik a franciának, a harmadik a horvégnak. Giuseppe Giacosa „Borus szerelem“ című drámája, egyike a modern olasz sziműirodalom legjelentősebb alkotásainak; a francia irodalmat Musste Alfréd egyik leghíresebb novellája képviseli, a „Tivian Fia“ című, mely eddig nem volt nyelvünkre lefordítva. Végre a norvég irodalom nagyjai közül Kielland Sándorral ismertet meg bennünket Ritook Emma, ki egy kötetre való elbeszélést fordított le tőle, a norvég eredetiből. A „Magyar könyvtárnak“ immár 92 száma van, melyekről készséggel küld teljes jegyzéket a Lampel R. (Wodjaner és F. és Fiai) könyvkiadó cég. Egy szám ára 15 kr.

Ipar- és kereskedelem.

Csődök 1898-ban. E statisztika a múlt évben a szokásosnál is szomorúbb számadatokat tár elénk. A Magyar, Horváth- és Szavoniban elrendelt csődök száma 507 volt. A bukások túlnyomó része a kereskedő osztályt

sújtotta. A csődelrendelések száma az év egyes hónapja-ira így oszlik meg: januárban 65, februárban 30, márciusban 34, áprilisban 46, májusban 49, júniusban 51, júliusban 47, augusztusban 30, szeptemberben 23, októberben 38, novemberben 47, decemberben 47. A vagyonbuktottak foglalkozásához képest a csődök következőleg oszlottak meg: Kereskedőcégek 375, szatócs 8, bizományos 2, ügy-nök 1. Az iparosok osztályához tartozók közül 40 kézmű-iparos, 3 építész, 1 gőzmalom tulajdonos, 1 vállalkozó, 4 vendéglős és koresmáros, 1 papírgyár, 1 olajgyár, 1 fény-mágyár és 1 nyomdai részvénytársaság ellen rendelték el bíróság a csődöt. Az ezeken kívül felmerült csődök következőleg oszlottak meg: birtokos négy, bérlő 3, köz-jegyző 1, gyógyszerész 1, orvos 1, ügyvéd 2, hivatalnok 2, házaló 1, magányzó 2, népbank 1, hagyatéki 12, meg nem nevezett foglalkozású egyén 39. Az elrendelt csődök-ből 12 esik vármegyénkire, még pedig úgy a zala-egerszegi, mint a nagy-kiszai kir. törvényszék területére 6—6. Ami a csődelmegszüntetésről illeti, Magyarországon az elmúlt évben 438 esdött meg a bírósági határozattal és pedig 180 esetben a csődvagyon felosztása miatt. 103 esetben vagyon hiánya miatt, 52-szer a hitelezők beleegyezésével, 3-szor hitelezők nem léte miatt, 1-szer felső bírósági határozat folytán, 99-szer ki nem tüntetett okból.

A kereskedő tanoncokra vonatkozólag a német kereskedelmi egyesületek köteleke a német belügyi kormányhoz emlékiratot intézett, amelyben a tanoncúgynek törvényhozási uton való rendezését kéri, egyuttal a következő kivánalmaknak adnak kifejezést: A tanoncok munkaidőjének maximuma tíz óra legyen s a déli szünet legalább egy óráig tartson; a tanoncoknak eselések által végzendő munkákra való alkalmazása eltiltandó, a tanoncok elméleti kiképzésére legalább hat óra engedélyezendő és pedig reggel 7 és este 7 óra között; a tanonc-szerződésnek írásba való foglalása kötelezőleg kimondandó.

A cukorgyártás új módszere. Cukoripari szaklapok sokat foglalkoznak legújabbban egy találmánnyal, amely elektrolitikus uton állítja elő a cukrot a cukorrépából, s amely ha beválik, a cukorgyártás módszerét teljesen átalakítja. Németországban a piesdori cukorgyárban heteken át kísérleteztek az elektrolitikus szorptisztító módszerrel; egy belga és egy egyiptomi cukorgyárban már szintén folytak a kísérletek. E módszer nagy előnye, hogy a cukornak mézszel való tisztítása teljesen mellőzhető s így nem lesz szükség a mézkezelőkre és szűrő készülékekre; a munkások száma egy harmadra leasztható és egy tonna répából 15—18 kilogrammal több cukor nyerhető. Hiánya azonban az új módszernek, hogy a mostani készülékek hasznavehetetlenné válnak és a szabadalom kihasználásának költségei igen nagyok.

Ki tekinthető kereskedelmi utazónak? Egy felmerült jogi eset alkalmából mind a három bíróság egybehangzó véleménye az, hogy a kereskedelmi törvény 45. §-ában felsorolt jogokkal felruházott kereskedelmi meghatalmazott minőségével bíró kereskedelmi utazónak csak azok tekinthetők, akik valamely kereskedő, mint főnök, üzleti személyzetéhez tartoznak. Oly utazónak tehát, akik a főnökhöz ily szolgálati viszonyban nem állnak, a kereskedelmi törvény 45. §-a nem alkalmazható. Az ilyenek, tehát, általában a jutalékért dolgozó utazónak, kereskedelmi ügynökséggel foglalkozóknak tekintendők, akik különös felhatalmazás nélkül valamely ügylet megkötésére jogosultsággal nem bírnak.

KÖZGAZDASÁG.

A konyhakerti magvak termelése.

A konyhakerti magvak termelését egyrészt ama körülmény teszi indokolttá, hogy a termelő a faj minőségéről biztos tudomással bír, másrészt pedig, hogy ugyan azon éghajlat és talaj minőség mellett előállított magvak leendő hozamai mindig jobban kielégítik az igényeket, mint a más talaj viszonyok- és éghajlathoz szokott magvaké.

A konyhakerti növények megválasztásánál mindig a talaj és éghajlat minősége vezesse a termelőt. E kétnek figyelembe vételével választva meg növényeinket, kertünk jövedelmét megkétszerezhetjük.

Ez fontos elv akkor is, midőn csak a konyhára szánt terményeket állítjuk elő; de még sokkal fontosabb akkor, midőn magvakat termelünk, legyen az a mag akár házi szükségletre szánva, akár pedig eladásra.

Midőn nem a magtermelés a cél, hanem konyhakerti növényeinknek a piacon való értékesítése, akkor nem követünk el nagy hibát, ha a jelzett körülményeket nem is vesszük oly szigorúan figyelembe; mert lehet, hogy az a kevesebb termés, a mi a nem elég jól megválasztott talaj vagy éghajlat következménye, az illető növény keressétsége által legtöbbször teljesen kiegyenlíti. Egészen másképp van ez, midőn magvakat termelünk. A magtermelésnél ne nézzük a helyi piacot; mert ma napság azon kedvező körülmények közt vagyunk, hogy az egész ország, sőt jó termelőnek az egész világ piac nyitva áll magvai értékesítésére.

I.

Igen de ki a jó termelő?

Az-e, a ki rövidlátóan a saját körét akarja ellátni maggal, vagy pedig az, a ki messzebb nézve, nem a közvetlen szükségletet iparkodik fedezni, hanem celul tűzi ki, hogy az ő magvai után nyert termények egy vagy más okért túlszárnyalják az eddigi terményeket.

Ha én ma sok magot állítok elő s azt a piaci árban el is adom, sok pénzt kapok. Azonban ezen pénzt a jövő évben csak azon esetben fogom megkapni, ha magvaim bizonyos jó tulajdonoknál fogva felül haladják más termelő magvait; mert nekünk termelőknak piacunk csakis a magkereskedők lehetnek, ők pedig saját üzletük jó hírnevéért másodsor egy magot nem vesznek, melynek valamely tekintetben kiváló jó tulajdonai nincsenek.

Az előállított mag jó tulajdonságát pedig elértük:

1. Ha magjaink által valamely növény feleségét jobba, azaz nemesebbé sikerült tennünk.

2. Ha az illető növény érési idejét sikerült előbbre tenni.

3. Ha ugyanazon viszonyok közt a faj szilárdságot megőrizhetjük.

4. Az idő viszontagságaival szembe lehetőleg edzetté tesszük.

5. A tenyész időt a használhatóság szempontjából is megrövidítjük.

A ki ezen célok közül a magtermelésnél egyet sem ér el, az nem képes terményeinek állandó piacot biztosítani. Ezen célok eléérése elengedhetlen kellek a magtermelőnél, miért is az alábbiakban törekedem megismertetni azokat a módokat, melyekkel ezeket ellehet érni.

A magtermelő jól vizsgálja meg talaját minőségére, víztartó és vízfelzívóképességére, valamint fekvő erejére nézve. Külömben minden konyhakerti növény erőteljes, tápdús talajt kíván. Az azonban fontos körülmény és a magtermelő által figyelembe veendő, hogy frissen trágyázott föld, legyen a trágya bármilyen érett is, konyhakerti magvak termelésére nem alkalmas.

A mi az egyes növények igényét illeti, a talaj minőségére nézve azt mondhatjuk, hogy jó erőben lévő homokos talaj, mely elegendő nedvességgel bír és nincs kitéve a túlságos kiszáradásnak, legcélszerűbb a gyök- és gumós növények, valamint a tök-félék termelésére. Közép kötöttségű vályog talajok, ha azoknak fizikai összetétele olyan, hogy nem kell félnünk a túlságos víztartóságtól, de a jó hajósóvesség által biztosítva vagyunk arról, hogy az üde marad mindig, legalkalmasabb, ha egy kevés méz is van benne, a hüvelyesek és a salátafélék termelésére. A kötöttebb vályog talaj és agyag talaj, ha nem túl hidegek, jó termő helyül szolgálnak a káposztának.

A talaj után tekintettel kell lenni az éghajlati viszonyok megfigyelésénél arra, hogy a vidék uralkodó szelei milyen irányuak és mikor szoktak fellépni?

A csapadék évi átlagos mennyiségét szintén jó tudni, mert csak az éghajlati viszonyok kellő ismerete mellett lehetünk abban a helyzetben, hogy a termelésnél azokat saját javunkra kihasználhassuk. Tudjuk azt nagyon jól, hogy egyes konyhakerti növényeink virág- és magzarái oly röviddek, hogy azokat a legnagyobb szél is kicsinysegüknel fogva alig mozgathatja meg; s így nagyon természetes, ha más — valami fejlődésükben kárt nem tesz, a szél által kárt sohasem szenvednek. Ezek a szélől bármilyen védetlen helyre is ültethetők, míg ellenkezőleg pl. a murok, hagyma, káposzta, — melyek magas magzárakat hajtanak, — a szél járta helyeken részint össze töretnék, részint pedig magvaikat elhullatják, miért is ezek csak a szélől védett helyeken termelhetők sikerrel.

A szelek irányára pedig azért kell tekintettel lenni; mert vigyázatlanság esetén rokon növényeinket elkoresosíthatja. Ez egyike azon nagyobb bajoknak, a mi a magtermelőt érheti, mert tönkre teszi az egész magtermést.

Mivel abban a szerencsés helyzetben kevés termelő van, ki oly nagy területen termelhetné a magvakat, mely biztosítja a távoiság által az elkoresosodást, azért figyelembe veendő, hogy egy fajtaból lehetőleg kevés válfaj termelendő. Azonban ha mégis kényszerítve volnánk többet termelni, akkor tekintettel kell lennünk arra, hogy két rokon fajta növény közül melyik koresosodik el könnyebben és melyikre károsabb az elkoresosodás, mert ha ezen körülményeket ismerjük, akkor védekezésünk is megvan.

Tegyük fel, hogy az az esethez áll elő, miszerint kertünkben tököt és görög dinnyét kell termelnünk, melyek rokon növények lévén, koresosodásra nagyon hajlandók. Ha már most ismerjük a szél irányát, mely vidékenként egy és ugyanabban az időben évről évre megtartja jellegét, akkor a görög dinnyét úgy ültetjük, hogy a szél első alkalommal azt találja s annak vigye a porát a tökre, mely ha koresosodik, nem akkora kár, mintha a dinnye koresosodik.

Oly esetben, mikor ezen védekezési mód nem nyújt elegendő biztonságot, védekezésünk arra is szorítkozhatik, hogy a kényesebb növény virágzásakor, a nem kényes növény virágait lecsipkedjük s így azt későbbi virágzásra szorítjuk.

Ezek azon főbb elvek, melyekkel a mag elkoresosodását megakadályozhatni. A termelő ezzel azonban még nem érte el célját, mert neki a mag tiszta fajjellegét megőrzése mellett a mag nemesítésére is kell törekednie. Ezt elérheti, ha: 1. Magtermelésre csakis kiváló szép egyedek termését használja, figyelembe vételével annak, hogy ugyanazon egyedben is a magvak nem egyszerre érnek meg, miért is a termelésre csak azok választandók, melyek legkorábban értek és legszebben fejlődtek. 2. A talaj a növény igényeinek lehető legmegfelelőbben előkészítendő. 3. A növénynek a tenyész idő alatt minden munkát, melyet az megkíván, meg kell adni. 4. A mag elvetéskor szortirozandó s csakis azok tartandók meg, melyek a faj jellegét magukon viselik. 5. Okszerű keresztetésekkel új nemes faj állítandó elő. 6. A termelő ismerve a mag csira képességének idejét, azokat ne tartsa oly soká, míg csira képességükből vesztenek, mert az átöröklődik.

Cs. Péterffy József.

CSARNOK.

Fiatal feleség.

(Rajz).

Estimára kondult meg a falu kis harangja.

Már a gönczölsekér is kibontakozott nappali rejtekből, Csóka György urameknál azért még mindig foly a munka a ház hátulsó részén elterülő nagy szérún.

Telt kalászos buzát raknak le a szekerekről é Csóka uramnak ugyancsak kijut a parancsolásból; mersej, ez a cselédfele teremtés soh se úgy cselekszik, mint a hogyan a gazda szeretné.

Az első béres, Bandi, a szekéren áll. Ügyetlen mozdulataival leejt egy kévét a pusztára földre; a színbuza csak úgy hull a nehéz kévéből. Ezért György gazda megszidja. Jóska, akire az apróbb házkörüli teendőket ragasztották, hanyag örökösége folytán megostromoltatta a kazalt egy csapat luddal; ezért gazd' uram a „teremburáját” alkalmazta.

Szóval ne csudálkozzunk, ha Csóka György ma este nagyon megfellekedett fiatal feleségéről, a bogátszemű Juczi asszonyról.

Az udvar felé indult, hiszen van két órája is, hogy utoljára látta. A konyhából rózsé-láng fénye világított; vacsora készült a munkásnép számára. Juczi asszony nem volt itt.

A kapu baloldalán orgona fabokor képezte a kerítést. Csóka György fülét ezen irányból különös süttogás ütötte meg. Arra indul, de tévovázó lépésekkel alig lép néhányat, előtte terem fiatal felesége.

— Asszony! Kivel susogtál az imént, a kerítés alatt? —

— A — — komámasszonnyal, édes apjukom anyi beszélni valónk volt, talán sohasem fogynánk ki, de nem csuda, oly ritkán is találkozunk. —

Lelkiismerete többet nem engedett szólni; két gömblyű karjával hízogően nehezedett öreg férje ura vállára. György gazda szólni akart, de nem tudott; haragos is akart lenni, de nem birt. Gondolatban annál többet tett. Mert amint a konyhából a kiszökő fény megvilágította az asszony üde, kipirult arcát: dühét az ólomsúlyú közönyösség váltotta fel. Azok az igézó szemek feledtetni, enyhíteni tudtak mindent!

Gondolatai röpké perc alatt képet alkottak a közelmultról. Ezt a teremtést csak a szépségeért vette el; minnek is több vagyon az öröklött Csóka vagyonnál. Viszont ő csak azért lett feleségévé, mert hat ökör járt ki a vén Csóka udvarából. Kedveért a falu legszebb legényének, Barna Pistának, a kérelmét is elutasította. Jól is tette, most ura a régi gazdag háznak.

De hát hogyha aztán mégis . . . ezen gondolatnál megrázkódott, és a fekete sejtelmekkel tudatába vésett eset eszébe jutott és lehetetlen volt eltitkolnia azt a gondolatát, hogy:

— Hm, Juczi lelkem! Aztán de igen czuppanós beszédje van a komámasszonnyal, hm!

Az asszony kacérosan férje ura szemébe nevetett, aztán befordult a konyhába.

A csendes estét idyllikussá tette Barna Pista, midőn a tizedik ház előtt rázendítette:

— Lehajlik a jegenyefa két ága,
Mégbántott a Terka néni leánya.
Sirnom kén', de vigasztalnak engemet;

Kis menyecske eperajka,
Eperajkról édes csókja
Gyógyítja a szívemet.

Pódör István.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól

42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme -- Tussors és Shantung-Pengees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként -- a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privat-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhözszállítva, -- mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvari szállító) Zürichben.
Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Nyillt-tér.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc urnak, gyógyszerész Neun kirchenben, Alsó-Ausztriában, a reuma és köszvény elleni vértisztító thea feitalója.

Midőn jelen sorokkal a nyilvánosság elé lépek, teszem azt, mert kötelességemnek tartom Wilhelm urnak, neunkircheni gyógyszerésznek, legbensőbb köszönetemet nyilvánítani a kitünő szolgálatért, amit nekem tett kitünő vértisztító theája köszvény fájdalmamban és egyuttal mindazoknak, akik e fájdalmas betegségben szenvednek, figyelmét fel akarom hívni erre a kitünőnek bizonyult theára. Nem vagyok képes leírni a borzasztó fájdalmakat, amiket teljes három éven keresztül minden időváltozás alkalmával szenvedtem tagjaimban s a melyektől semmi gyógyszer, sem kényfürdőzés meg nem szabadított. Alvás nélkül töltöttem éjeleket ágyamban, étvágyam elveszett s testi eróm napról napra fogyott. Fent nevezett theáját négy héten át használván, a fájdalmaktól nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is, mikor már hat hete theát nem iszom, egész testi állapotom megjavult. Abban a meggyőződésben vagyok, hogy mindenki, aki hasonló bajokban szenved s ezen theát használja, épen úgy, mint én, áldani fogja Wilhelm Ferenc urat, ezen thea feltalálóját.

Kitünő tisztelettel

Butschin - Sreiffeld grófné,
főhadnagy neje.

Dentist Wellner Gyula műfogászati terme

Zala-Egerszegen. Főtér:

Skublics Imre kir. közjegyző úr
házában.

Készíti a fogtechnika legremekőbb speciilitásait.

Jutányos árak

Írásbeli jótállás!!

!!! Található egész nap !!!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

Főltette olosó fenyők és diszfák.

A veszprémi püspökség sümegi (sarvalyi) faiskolájában többször átköszölt, biztos megere-désű fenyő és lomblevelű diszfák igen olosón eladatnak. (Fenyőfélék: 1/2—1 1/2 méter mag-ságúak darabja 8—35 kr., 2—3 éves fenyő-csemeték ezrenként 2 frttól 2 frt 75 krig; lomb-levelűek: gömb- és jegenyé-akác, tarka lev. juhar, tölgy, amerikai dió darabja 40 kr., simahéjú hárs 50 kr., vadgesztenye, közöns. juhar, közöns. kőrös 20 kr.). Részletes árjegyzéket kívánatra küld s a megrendeléseket eszközl

a veszprémi püspökség erdőmesterei
hivatala Sümegen.

Meghívó.

A zala-egerszegi kerületi betegsegelyező-pénztár

évi rendes közgyűlését

Zala-Egerszegen a városház tanácsstermében folyó évi március hó 19 én délután 2 órakor tartja meg, melyre a t. kiküldött tagok tisztelettel meghívotnak.

Targysorozat.

1. A mult közgyűlési jegyzőkönyv felolvasása.
2. Igazgatósági jelentés.
3. A jelen jegyzőkönyv hitelesítésére a munkaadók és a kötelezett tagok sorából 2—2 tag kiküldése.
4. A mult évi számadások előterjesztése.
5. Az 1899. évi költségelőrészlet előterjesztése.
6. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
7. A közgyűlés megtartása előtt írásban szabályszerűen beadott esetleges indítványok tárgyalása.
8. Az alapszabályok 22. §-a értelmében 6 igazgatósági tag kisorsolása (2 a munkaadók s 4 a biztosításra kötelezettek sorából).
9. Igazgatósági tagok megválasztása, 6 rendes, és 6 póttag (2 rendes a munkaadók, 4 rendes, 6 póttag a biztosításra kötelezettek sorából).
10. A felügyelő bizottság megválasztása (2 a munkaadók s 4 a biztosításra kötelezettek sorából).
11. A választott bíróság megválasztása (2 rendes, 1 póttag a munkaadók, 4 rendes, 2 póttag a biztosításra kötelezettek sorából).

Zala-Egerszeg, a kerületi betegsegelyező-pénztár igazgatóságának 1899. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Gombás István,
titkár.

Kovács László,
elnök.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a tavaszi es nyári idényre a legdivatosabb női kabátok, gallérok, szövetek, selymek és mindennemű ruha-díszek már raktáron vannak és azokat bámulatos olosón árusítjuk el.

Midőn szolid és pontos kiszolgálásunkról is kérjük a n. é. közönséget meggyőződést szerezni, maradunk

kiváló tisztelettel

Weinberger Hermann és fia.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik
AZ
ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is
Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket

és

májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztítálatlan-

ságokat

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni-rizspor 3 színben 50 kr. 1 frt.	
1 doboz kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéri a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Kiadó lakás.

Az alulírott bérházában egy — 5 szoba,
konyha, éléskamara, fa- és borpince rész-
ből álló

emeleti lakás

f. évi május 1-től, esetleg azonnal
kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

A zala-egerszegi Takarékpénztár részvénytársaság
igazgatósága.

Házlebontás miatt

üzletemet a pénzügyi palota előtti
bódéba helyeztem át, hol raktárom
elárúsítását

mélyen leszállított áron

tovább folytatom.

Kiváló tisztelettel

Schütz Sándor

Zala-Egerszegen.

calanemeyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett, amelyet közérdekű voltánál fogva egész terjedelmében közlünk:

„Ismételve fordultak elő oly esetek, hogy a törvényhatóságok a veszett, vagy veszettség gyanújában álló állatok által megmárt egyéneknek csak akkor küldték a Pasteur-fele védőoltásokat eszközlése végett Budapestre, mindön a a maró állat veszettsége az agyával tett kísérletek által már kétségtelenül megállapítottat.

A megmárt emberek orvoslása és beoltása iránt szükséges intézkedések foganatosítását azonban a diagnosztikai vizsgálatok eredményétől függővé tenni nem lehet; mert az állatorvosi akadémia tanártestületének a földmívelésügyi m. kir. minister urhoz intézett véleményes jelentése szerint, házi nyulakon, a melyeket a diagnosztikai oltásokra rendszeren felhasználnak, a szándékos fertőzés, illetőleg beoltás után átlag csak 12—21 nap mulva szokott a veszettség jellemző tünetekben mutatkozni. Ha tehát a maró állat agyának felküldésére és az eredmény közlésére szükséges időt is számításhoz vesszük, ugy legalább 16—25 nap telik el, a míg a kísérlet eredményéről, illetőleg a megállapított kórisméről az illető hatóság értesíthető. De még azért sem tanácsos a kísérleti ellenőrző oltások eredményéről szóló jelentés beérkezéig várni a megmártak felküldésével; mert megtörténik nem ritkán, hogy az ellenőrző oltások azért mutatnak negatív eredményt, mert a felküldött állati hullarészek hiányos csomagolás miatt, vagy hőmérsékleti befolyások alatt szállítás közben rothadással indulnak, miáltal a hullarészekben esetleg megvolt veszettségi vírus elveszti ható erejét. Másfelől pedig bizonyult a veszettség ellen védő Pasteur-fele oltásokról, hogy minél előbb végeztetnek azok, annál biztosabb sikerrel járnak.

Vége még azért sem tanácsos a megmárt embernek beoltásával addig várni, míg 16—25 nap mulva megérkezik a diagnosztikai vizsgálat eredményéről az értesítés, mert fordulnak elő esetek, a midőn talán az egyéni sajátosságok, vagy a fertőző anyag erős virulenciája folytán a lappangás ideje nagyon rövid, és 14—18 nap mulva, sőt még rövidebb idő alatt is, a megmárt emberen a veszettség kitör.

Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy veszett, vagy veszettség gyanújában megmárt egyéneknek védőoltások céljából való felküldése iránt az ellenőrző oltások eredményének bevétele nélkül, lehetőleg azonnal intézkedjék és pedig annál inkább, mert az országos közegészségi tanácsnak véleménye szerint teljesen ki van zárva annak a lehetősége, hogy a megmártaknak veszettség ellen beoltása rájuk nézve valamely káros következményvel járna.

Figyelmeztetem azonban a törvényhatóságot, hogy e tárgyban intézkedése a védőoltás fontosságának megmagyarozásából s a Pasteur-intézetbe való juthatás megkönnyítéséből álljon, mert erőszakot alkalmazni s a megmártakat akarattal ellenére beoltani nem lehet.

Ha pedig a törvényhatóság a veszettség megállapítását a védőoltásoktól eltekintve is szükségesnek tartja, ennek céljából a maró állatnak mindig csak a fejét küldesse be és pedig a boncolás foganatosítása után azonnal 1:1000 szublimát-oldatba mártott ruhába begöngyölve és fűrészparral, vagy korpával megtöltött jól zárható rekeszbe csomagolva,

Ujjonozási tervezet az 1899-ik évben.

A *letenyei járásban* április 5., 6. és 7-én. Polgári elnök: dr. Tuboly Gyula megyei bizottsági tag. Polgári orvos: dr. Hajós Sándor járás orvos.

A *perlaki járásban* április 10., 12., 13. és 14-én. Polgári elnök: dr. Hauser János m. b. tag. Polgári orvos: dr. Böhm Szidney t. főorvos.

A *csáktornyai járásban* április 17., 18., 19., 20. és 21-én. Polgári elnök: dr. Tuboly Gyula m. b. tag. Polgári orvos: dr. Krasovetz Ignác t. főorvos.

„A táncra áhítózk olyan remek számban voltak jelen, hogy no! Hazafi Vereink is remek számban vannak a költeményi, ergo ő remek költő.

„Harminc krajcár ellenében kapsz egy csésze théat.”
„... azután hamar jön tisztába a helyzetekkel hamar tisztába jön helyett.

„Az újví szünet kérdésében hamar jöttek tisztába a képviselők.” (m. h.)
„... most mint zászlósur, képviselői állásomat letennem kell (le kell temem-helyett).

„Már ötszáz évig állt Róma és hatalmát már az egész félszigetre tejesztette ki. (Kiterjesztette—helyett.)
Ad notám: fogom neked azt mondani meg. A pástor hajtja az erdőre a teheneket jó reggel ki.
Ezek mellé jegyzetet sem kell tenni.

Egyszer-másszor volt szó róla, hogy a nagyvárosi újságírók hébe-korba bizony „kocsintanak” — De mindenki megelégedett avval a felelettel, hogy ott sok dolog van, s apró-cseprő dologra nem érnek rá. Pedig hát nem épen csak a pontozásról s egyes szavakról van szó. A magyar nyelv természetével ellenkező dolgok azok s olyan természetűek, hogy helyesen még kevesebb fáradsággal meglehetne csinálni. A teméntelen ok közül talán csak egy az igaz, ha nem az érzék hiány, hát akkor a kényelem, — némelyek részéről.

De az is igaz és elismert dolog, hogy a vidéki lapoknak már nincsen annyi dolguk s ezért, vagy egyebet azt tartják róluk, hogy nem olyan magas röptűek ugyan s nem olyan tudományosak, de legalább magyaros izűek.

Hanem hamar az egyszerű magyaros vidéki lapokban is idegenszerűség van: én részéről akár mint szeretem is a szabadságot, a 48-as március ötvenegyedik évfordulóján rászavaznék, hogy ezenzurat állítsanak fel a magyar nyelv védelmére.

Borbély György.

Az *alsó-lendvai járásban* április 24., 25., 26., 27. és 28-án Polgári elnök: dr. Hajós Mihály m. b. tag. Polgári orvos: dr. Király Mór járásorvos.

A *novai járásban* május 1. és 2-án. Polgári elnök: Dervarics János m. b. tag. Polgári orvos: dr. Kovácsics Ferenc járásorvos.

A *pacsai járásban* május 4., 5. és 6-án. Polgári elnök: Szentmihályi Dezső m. b. tag. Polgári orvos: dr. Hány István megyei t. főorvos.

A *zala-egerszegi járásban* május 8., 9. és 10-én. Polgári elnök: Csertán Károly alispán. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

A *zala-egerszeg városában* május 12-én. Polgári elnök: Csertán Károly alispán. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

A *zala-szent-gyóthi járásban* május 15. és 16-án. Polgári elnök: Bezecy László m. b. tag. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

A *süsmeghi járásban* május 18., 19. és 20-án. Polgári elnök: Gyömöréy János m. b. tag. Polgári orvos: dr. Lukonich Gábor t. főorvos.

A *tapolcai járásban* május 23., 24., 25. és 26-án. Polgári elnök: báró Putheány Géza m. b. tag. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

A *keszthelyi járásban* május 29., 30. és 31-én. Polgári elnök: Dr. Dezsényi Árpád m. b. tag. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

A *nagy-kanizsai járásban* június 2., 3. és 5-én. Polgári elnök: Hertelendy Béla m. b. tag. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

A *nagy-kanizsa városában* június 6. és 7-én. Polgári elnök: Csertán Károly alispán. Polgári orvos: dr. Hány István m. t. főorvos.

Az *állítás alá kerülő védőköltségek száma a vármegye területén: 4,052 az I-ső, 2,264 a II-ik és 1,579 a III-ik horosztályból s így összesen 7,895.*

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Főispáni vizsgálat. Dr. Jankovich László gróf főispán a héten vizsgálatot tartott a városi hivatalokban és szolgabirosnál. A vizsgálat részletes, s amint mondják, szigorú volt.

Az igazságügyminiszter leirata a zala-egerszegi ügyvédi kamarához. A Széll kabinet új igazságügyminisztere, dr. Plósz Sándor, hivatalba lépését az alábbi leiratban tudatta az ügyvédi kamarával: „O császári és apostoli királyi Felsege f. évi február hó 26-ik napján kelt legfelsőbb elhatározásával engem igazságügyminiszterre legkegyelmesebben kinevezet méltóztatott. Midőn a legfelsőbb rendelkezések hódolva, az igazságügyi tárca vezetését a mai napon átveszem, felkérem a tekintetes kamarát, hogy hivatalos működésemet jóakarató támogatásban részesíteni sziveskedjék; mert az elem tűzött feladatban sikeres megoldását csak úgy remélhetem, ha az igazságügyi szervezet minden tényezőjének hathatós támogatásában részesülök. Budapest, 1899. február hó 28-án. Dr. Plósz Sándor”.

Március tizenötödik ünnepély. A zala-egerszegi kereskedő ifjak önképző egylete „a gondolat, föld és nép” felszabadulásának évfordulóját a „Társaskör” 15-én tartandó ünnepélyére való tekintettel, f. hó 14-én este 8 órakor ünnepi saját helyiségében (Központi kávéház első emelet), a következő műsorral: 1. Elnöki megnyitótartja: Balassa Benő egyleti elnök. 2. Hymnus; ennek a egyesület dalköre. 3. Nemzeti dal Petőfi Sándortól: szavalja: Eisner József háznagy. 4. Visszaemlékezés 1848 március 15-re; tartja Cs. Péterffy József a vigalmi bizottság elnöke. 5. Alkalmi költemény; szavalja: Fangler Béla joghallgató, egyleti tag. 6. Március 15. Irta: Rudnyánszky Gyula; szavalja: Neumann Albert egyleti tag. 7. Szózat; Gyula; szavalja: Neumann Albert egyleti tag. 8. Zárszó; tartja: dr. Czinder István, az egyesület ügyésze.

A zalavármegyei 1848/9-iki honvédegylet Bajomj István elnök elnökléte alatt f. hó 8-án városunkban a gazdasági egyesület termében rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a belügyminisztertől visszaküldött alapszabályokban tették meg a kormány felügyeletére vonatkozó pótlást s terjesztik fel az így kiegészített alapszabályokat jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. Az alapszabályok jóváhagyása után tartják meg a választó közgyűlést.

A közigazgatási bizottság március havi ülését f. hó 14-én tartja a nagymegyház gyűléstermében.

A március tizenötödiki ünnepélyek városunkban, következő sorrendben lesznek: 14-én este 8 órakor tartja a kereskedő ifjak egyesülete (Központi kávéház emeleti helyiségében), 15-én délelőtt 11 órakor az állami főgymnasium tanuló ifjusága a főgymnasiumi tornacsarnokban, d. u. 3 órakor a felső kereskedelmi iskola tanuló ifjusága a kereskedelmi iskolai épület emeleti nagytermében, délután 6 órakor a zala-egerszegi társaskör a Korona vendéglő emeleti nagytermében. Az ünnepség záradékul a Korona vendéglő nagytermében a társaskör este 8 órakor társasvacsorát rendez március 15-ének emlékére és az 1848-iki szabadságharc Zala-Egerszegen élő bajnokainak tiszteletére. Egy teríték ára 1 frt 20 kr.

A nagy-kanizsai irodalmi és művészeti kör igazgató választmánya elhatározta, hogy március 15-ét egy népies hangversenyyel ünnepeli meg, amelyet március 15-én délután 4 órakor tartanak a Polgári egylet nagytermében. A kör dalárdája néhány hazafias dalt énekel, míg az alkalmi beszédet dr. Kiss Ernő főgymnasiumi tanár tartja.

Március 15. A keszthelyi iparosifjuság önképzőköre a sajtó-szabadság újjáébredésének évfordulóját március hó 15-én este 7 órakor fátylós körmenettel fogja megünnepelni. Az ünnepséget a keszthelyi „Iparosok Dalköre” Kölcsey Hymnusával kezdi, mely után szavalat, ünnepi beszéd, a Dalkör éneke (Talpra magyar), ezután újból szavalat és záradékul a Dalkör a „Szózat” énekével befejezi az ünnepséget.

Nemzeti ünnepet rendez Légradon a Szilvágyi Gyula ev. ref. lelkes elnökléte alatt álló „Dalos-kör” március 15-én délelőtt 8 órakor a nagyvendéglő termében. Az ünnepség tárgyát ének, szónoklat és szavalat képezi. A nagy nap emlékét méltató ünnepi beszédet Szilvágyi Gyula elnök tartja.

Az erdészeti albizottság Csertán Károly alispán elnöklétevel f. hó 8-án gyűlést tartott, melyen többrendbeli erdőügyet intéztek els mely gyűlésen jelen volt Szombathelyről Schimonszky Kálmán is, m. kir. erdőfelügyelő szakreferens.

A zala-egerszegi társaskör március 15-iki hazafias diszközgyűlésére tisztelettel várja és szívesen látja a hölgy közönséget is, amelynek részére néhány sornyú ülőhelyet tart fenn.

Újraalakult iskolaszék. A nagy-kanizsai iskolaszék az új képviselő választások alkalmából f. hó 9-iken újraalakult Vécsey Zsigmond polgármester elnökléte alatt. Az iskolaszéki tagok az esküt a városi tanács kezébe letévén, megválasztották nyomban az elnököt, alelnököt, gondnokot és jegyzőt. Elnök lett: Eperjesy Sándor, alelnök: dr. Bentzik Ferenc, gondnok: Simom Gábor, jegyző: Hoffmann Mór.

A kaszinó építés ügye. A z-egerszegi kaszinó választmánya dr. Jankovich László gróf elnök elnökléte alatt f. hó 7-én választmányi gyűlést tartott, amelyen tárgyalták a választmány kebeléből kiküldött albizottságnak jelentését, amely a nemesi pénztári választmány szűkebb körű bizottságának jegyzőkönyvi megállapodásaira vonatkozott. A kaszinó választmánya a nemesi pénztári választmány által kiküldött albizottságnak az építési tervet tett részletes módosításait elfogadta; a központi fűtés, vagy a Meidinger kályhával való fűtés költségeire nézve külön külön számítását kér; az emeleten némi módosítást ajánl, melylyel a nagyterem bővülne; a sétatérre néző homlokzatnál a veranda elhagyását javasolja, helyette csak egy részen lenne veranda a sétatér nivójának megfelelő magasságban tétővel vagy anélkül. Ezen módosítások keresztülvitelére s ennek megfelelőleg a részletes költségvetés megállapítása végett a választmány a terveket Morandini Román és társa cégnek visszaadja. Az arra vonatkozó ajánlatot, mint nagyon is méltányosat, a választmány elfogadta; felkéri a választmányt egy a kaszinó elnökét, valamint a választmánynak azon tagjait, akik egyuttal a nemesi pénztári választmánynak is tagjai, hogy a nemesi pénztári választmánynál, amely április hóban tartja évnegyedes gyűlést, sziveskedjenek oda hatni, hogy az építkezés ügy kedvező elintéztést nyerjen. A nemesi pénztári választmány gyűlése után, amikor a építés költségeit tüzetesen megállapítják, fogja a kaszinó rendkívüli közgyűlést tartani, amely közgyűlés lesz hivatalva az építkezés ügyben végleg dönteni illetve határozni, valjón a tervezet mellett a helyiségeket az építési összeg után esedékes bér mellett kiveszi-e?

A Szent-Benedek-rend gyásza. Két halottja is volt a héten e kiváló tanító rendnek, mind a kettő zala-megyei. Egyik Vaszary Dózsa, a hercegprímás unoka-öccse, alsópáhoki születésű, aki egy időben tihanyi perjel, legutóbb pedig a rend komáromi házában volt nyugalomban, 66. éves korában hunyt el. — A másik Szabó Szilveszter, gyula-keszjii születésű, Esztergomban volt tanár és városi képviselő, 53 éves korában f. hó 5-én halt meg. — Béke poraikra!

Hol lesz a főhadiszállás — címmel „Vasvármegye” lapírsunk a következő hírt közli: „Még lehetős jól értesült forrásból vesszük a hírt, hogy az idei őszi hadgyakorlatok idejére a főhadiszállás helyül Szombathely, Körmen és Zala-Egerszeg városok közül az egyiket fogják kiszemelni. Ugyanonnan értesülünk, hogy a hadműveletben résztvevő négy hadtest közül kettő Zágráb felől fog fölfelé nyomulni a dunántúli vármegyékbe.

Halalozás. Tapolca város jegyzője, Arvay Lajos, f. hó 1-én, hosszas szenvedés után, 61 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett kísérték ki f. hó 3-án örök nyugvó helyére. Béke poraira. Tapolca város közönsége derek tisztviselőjének elhunytá alkalmából a következő gyászjelentést bocsátotta ki: „Tapolca mezőváros közönsége nevében képviselőtestülete szomorodott szívvel jeleníti, 26 éven át fáradhatatlanul működött jegyzőjének, Arvay Lajos urnak, f. hó 1-én, életének 61-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme f. hó 3-án délután 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint eltemettetni. Tapolca, 1899. március 1-én. Béke emlékére”.

Adomány. Vettük a következő sorokat: „Folyó évi február hó 17-én atyám Fürst Bedenek háznál kiűtött tűz alkalmából a tüzoltóság által kifejtett tevékenység és ügybuzgóság elismerésül és jutalmul, a zala-egerszegi önkényes tüzoltó egylet szerveződének zenekara részére a mellékelt 20 frtot adományozom. Kiváló tisztelettel dr. Fürst János. A levél kíséretében küldött hoz forintot a tüzoltó egylet pénztárába beszolgáltattuk. Ez hozzá adva a legutóbb kimutatott 217 frt 9 krhoz, — a mai összeg tehát 237 frt 9 kr, mely a-takarékban kamatozik.

Nőegyleti közgyűlés. A zala-egerszegi nőegylet évi rendes közgyűlést f. hó 19-én délután tartja a felső kereskedelmi iskola emeleti nagytermében.

Vármegyei kinevezés. A főispán a vármegyei árvaszékhez Kristófj Kálmán földmívelésügyi miniszteri számtisztet nevezte ki ugyancsak számtisztnek.

Köszönetnyilvánítás. Dr. Fürst János ur a zala-egerszegi önkényes tüzoltó egylet részéről szervezendő zenekar költségére husz forintot volt szives adományozni, amely kegyes adományért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

A zala-egerszegi tüzoltó egylet negyedszázados jubileuma. A zala-egerszegi tüzoltó egylet választmánya Boshán Gyula egyleti elnök elnökléte alatt f. hó 4-én délután tartott választmányi gyűlésen elhatározta, hogy az egyesület huszonöt éves fennállásának ünnepét f. évi augusztus hó 6-án tartja meg s megkeresi a zalavármegyei tüzoltó szövetség elnökségét, hogy a szövetség az

évi közgyűlést Zala-Egerszegen tartsa meg kapcsolatban az egyesület jubilaris ünnepségével, amelyre a vármegyei összes tüzoltó egyesületeket meghívják s több tagból álló rendező bizottságot választott a választmány, valamint az ünnepség programját következőleg állapította meg: augusztus 5-én délután a vidékről érkező egyletek fogadása a vasutnál, este ismerkedési estély a Barosban: 6-án reggel 5 órakor ébresztő, 8 órakor díszbevonulás a vasutól, 9 órakor mise, 10 órakor díszgyűlés, melyet az elnök megnyit s Udvardy Ignác alelnök felolvassa az egyesület huszonöt éves történetét, utána a szolgálati érdemek kiosztása, ezt követi a szövetségi gyűlés; délelőzött bankett; délután díszgyakorlat, este népmulatság a Barosban.

Műtanrendőri bejárás. A sümegi bazalt bánya — részvénytársaság sarvalyi sodronykötél pályájának műtanrendőri bejárása f. hó 4-én volt. A vármegyei közigazgatási bizottságának képviselőiben jelen voltak Barcza László közigazgatási bizottsági tag, Lányi Kálmán kir. főmérnök. A sodronykötél pályát Völkl mérnök építette, míg a felépítményeket Achenbach Gusztáv.

Keszthely város pénztári számadása az 1898-ik évről f. hó 11-én került a városi képviselő-testület elé, amely úgy a pénztári számadásokat, valamint az alapítványok kezeléséről vezetett számadást a számvizsgáló bizottság véleményes javaslata alapján indomással vette. Az összes bevétel 65.021 frt 64 kr., a kiadás 64.754 frt 61 kr. s így a pénzmaradvány 237 frt 03 kr. volt. Tanügyi célokra a város a számadás szerint 11.304 frt 86 krt fordított, vagyis az összes évi kiadásnak 17.610/0-át. A város kezelése alatt következő alapok vannak: Fehér György alapítványa: 73.427 frt 21 kr. a vármegyei kórház-alap 18.722 frt 78 kr. A szegény-alap 14.588 frt 66 kr. Temető-alap: 1090 frt 36 kr. Iskolai alapítványok: 4177 frt 39 kr. Különléte alapok: 4568 frt 56 kr. Vasváry Kólos alapítványa 51.000 frt. Unterberger Ferenc alapítványa szegénysorsú iparosok segélyezésére: 30.317 frt 27 kr. Reichl Vencel volt városbíró alapítványa 2.500 forint.

Körorvos választás. Az ujonnan szervezett bádacsonyi körorvosi körben dr. Deák Jenő gyakorló orvost választották meg körorvosnak.

Gyógyszertár adományozása. A Vasvármegyében levő nagy-német-szent-mihályi gyógyszerész jogosítványát a belügyminiszter Vincze Árpád gyógyszerésznek adományozta, aki, mielőtt a vonatkozó okmányt átvehette volna, meghalt. A belügyminiszter a jogot megöröklőnek nyilvánítván, az adományozás jogát Vasvármegye közigazgatási bizottságára ruházta. Vasvármegye közigazgatási bizottságának f. hó 8-án tartott ülésén terjesztették elő a jogosítványról a pályázati kérvényeket. A bizottság a jog adományozását szavazás útján döntötte el és a német-szent-mihályi gyógyszerész jogot szavazattöbbséggel a négy pályázó közül *Herbst József* okleveles gyógyszerésznek (Zala-Egerszeg) adományozta.

Kosárliallítás volt f. hó 1-én Csáktornyán az állami tanítóképző intézetben. A földmívelésügyi miniszterium támogatása mellett létesített nyolc hetes kosárfonó tanfolyam alatt készített összes kosarakat bemutatták a kiállításon, amely fényes tanúbizonyságot tett arról, hogy Steigler Boldizsár, a Tiszamentéről felfogadott kosárfonómester, a tanfolyamban részt vett 40 muraközi embert, akik a tanfolyam tartama alatt napi 50 kr. elemezési segélyben részesültek, a kosárfonás gyakorlására igen jól kitanították. A tanfolyam alatt készített kosarak egy részét elküldik a szegedi gazdasági kiállításra.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: »Öz. Rhédey Ferencné a maga és fia Antal nevében, mélyen szomorodott szívvvel jelenté felejtethetetlen jó anyjának illetve nagyanyjának öz. Mayer Ferencné szül. Muschler Franciskának f. hó 8-án déli fél 10 órakor életének 86-ik, özvegy-ségének 23-ik évében, a halotti szentségek áhítatos felvételével rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága tetemei március 9-én délután 5 órakor fognak a rom. kath. egyház szertarásai szerint beszenteltetni és a dráva-szent-mihályi temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat március 10-én délelőtt 9 órakor fog a csáktornyai plébánia templomban a Mindenhatónak bemutatni. Kelt Csáktornyán, 1899. év március 8-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! Aldott legyen emléke!

A sümegi önkényes tüzoltó-egyesület évi rendes közgyűlést Mojzer József elnök elnökölte alatt tartotta. Bánfy Alajos pénztárnok jelentése szerint az évi bevétel 424 frt 26 kr., a kiadás 341 frt 03 kr. s így a pénztármaradvány 82 frt 23 kr. volt; az egyesület vagyona szerekben és a szertári épületben 5.137 frt 36 kr., amelyen 1.100 frt 78 kr. teher van. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság javaslatára pénztárnoknak a felmentvényt megadta és buzgó működéséért jegyzőkönyvileg fejezti ki köszönetét és elismerését. — A parancsnokság működéséről Kardos Sámuel alparancsnok tett tüzetes évi jelentést, amely szerint a csapat hat tűzhöz vonult ki, két tüzrendőri vizsgálatot teljesített, 118 órséget tartott, két mulatságot tartottak; volt 2 közgyűlés, 11 választmányi és 14 tisztgyűlés; a csapat áll 7 tisztból és 36 tüzoltóból. A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a parancsnokságnak fáradszónak működéséért jegyzőkönyvileg fejezti ki köszönetét és elismerését. — A parancsnokság indítványára elhatározták, hogy az 5-és 10 éves tüzoltókat szolgálati érdemmel tüntetik ki. Simon Lajos osztályparancsnoknak lemondását tudomásul vették s neki buzgó működéséért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. — A számvizsgáló bizottság tagjaivá Pozsonyi Józsefet, Hladny Jánost és Scheiber Józsefet választották.

Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vodák Rezső* okleveles tanítót a perlaki állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

Selyemfőnyógar. Egy budapesti cég ajánlatot tett Nagy-Kanizsa város tanácsának egy selyemfőnyógar felállítására. A gyár kétségtelenül nagy nyereség volna nemcsak Nagy-Kanizsára, hanem egész megyénknek nézve

is. Az ajánlattevő föltételei azonban — amit tudósítónk írja — olyanok, hogy azokat a városi képviselőtestület csak súlyos anyagi kockázattal fogadhatja el.

A pacσαι iparosbálon szívesek voltak felülízetni: Bakó Gyula, Nagy István, Kaszt Ignác, Grosz Ödön, Székely Ernő, Kovács János urak 1 frt 50 — 1 frt 50 krt; Glazner Miksa ur 1 frt 30 krt; Gaal Miklós, Böhm Zsigmond, Kohn Sándor, Hart István urak 1 — 1 frtot; Frenzt Antal, Lusztig Ignác, Hirschler Samu, Keszler Vilmos, Csillag N., Somogyi N., Nagy Imre, Klausz Márton, Stenberg Márton, Klovát N., Kaszt József, Baranyay Ödön, Balázs Sándor urak 50 — 50 kr.; Kovács Béla, Hány Ferenc, Szalay Gyula, Sárkány Kálmán, Kelemen Károly, Neubauer János, Kahlesz Lajos, Lajos János és Farkas Viktor urak 30 — 30 krt. A felülízetéseket a szíves adakozók fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

Helyi érdekű vasutügy. A Körmen—Rédics között tervezett h. é. vasutára Záborszky Gyula budapesti ügyvéd nyert a múlt év tavaszán az előmunkálatra engedélyt. A múlt ősszel ugyanerre a vasutára Barthalos István pápai ügyvéd szintén megszerzte az engedélyt, minek folytán Záborszky Gyula budapesti ügyvéd engedélyi jogáról Barthalos István javára lemondott.

Ki a szerző? Dr. *Füst János* annak közlésére kért fel bennünket, hogy a „Zalavármegyei Hírlap“ f. évi 8-ik számában megjelent „A tüzoltói zenekar“ című költeménynek nem ő a szerzője.

A néprajzi rovatban március elejére hirdett pályázati határidőt két hónappal meghosszabbítottuk, tekintettel arra, hogy még mind érkeznek érdekes közlemények, de közlések késik a tárgyhatalmazás miatt.

Egyesített községek elnevezése. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Döbréte—Rám—Kökényes—Mindszent egyesített községek *Döbréte*, *Alibánfa*—*Lukafa* egyesített községek *Alibánfa*, *Gébárd*—*Neszelej*—*Kaszaháza* egyesített községek *Kaszaháza* elnevezést nyerjenek.

Nyilvános köszönet. Bolgoltul férjem, Hány József városi rendőr temetése alkalmával a városi rendőrség szíves volt a koporsóra koszorút helyezni, amelyért a nyilvánosság útján fejezem ki hálás köszönetemet. Öz. Hány Józsefné.

A zalamegyei borok (már t. i. amelyek üzleti forgalomban vannak) még elég jók maig. De nem lehet tudni, hogy holnap, holnapután nem mondja-e ki rájuk a szakértelen s sententia, hogy bizony sok köztük a „mismás“. A közigazgatási bizottságnak még decemberi gyűlése megrendelte, hogy a főszolgabírók és rendőrkapitányok tartanak szigorú vizsgálatot s főleg a gyanús helyeken vegyenek mintát, a kutatás most folyamatban van s innen-onnan már vettek is mintát, melyet a szakértők meg fognak vizsgálni.

Országos vásár idejének megváltoztatása. A kereskedelemből m. kir. miniszter megengedte, hogy *Légrad* községben a f. 1899-ik évi március hó 12-ére eső országos vásárt ebben az évben kivételesen március hó 13-án tartsák meg.

Körjegyzőség kettéválasztása. A strídoi körjegyzőséghez 13 község tartozik. A felsőbb hatóság megkereste nevezett községek képviselőtestületeit, tegyék megfontolás tárgyává, nem lenne-e célszerűbb hat község elszakításával Ráczkanizsán új körjegyzőséget létesíteni, mint a felszaporodott jegyzői teendők elvégezhetése végett a most 13 községek-ből álló körjegyzőségben a körjegyző mellé egy aljegyzőt választani? —

Arról a betyárságról irtunk volt az 5. számban, hogy Várhelyen öz. Véssey Lászlóné házába tört egy merész kalandor, s hogy a ház urnője hősi lélekjelenléttel sütögette rá a revolvért, míg elkergette. Azóta nyomozták eleget a megfutamodott betyárt, de nem akadtak rá. Most vesszük a hirt, hogy megszüntették a keresést s az utánna való járást. —

A sajtos. Az a bizonyos csácsi sajtos fellármázta a múlt heten az újságokat s talpraállította a csendőrséget, hogy keressék meg, kicsoda tört rá ének idején s pisztoly szegezve a mellének, követelte és elvitte tőle 150 frtját. Hát a dolog úgy áll, hogy ezt a remes historiat ő maga találta ki magáról egy kis raffiniával, hogy a bencés rendi uradalomnak a bérletért adós maradt 250 frtot ne fizetessék meg vele; mert sajtos ökegyelmének nem szokott 150 frtja lenni; ha volna, azt is elidőgálná, amint a falubelieji mondják és írják, mint-hogy ökegyelme szereti a „tütüt“ s amellet szegény ember éltre nagyzó és „urizáló“ ember. A hivatalos eljárás most erősen ellene fordult, s a hivatalos közegek *részvétele* címén keményen meg fog büntettni.

Maghalt az utcán. Nagy-Kanizsán f. hó 6-án reggel Smik János honvéd számvevő őrmester a városbáz épülete előtt elment, megtántorodott s így tántorogva tett meg pár lépést, azután élettelenül terült el a földön. Halálát szívészélhűdés okozta.

A kóbor cigányok garázdálkodása. Alsó-Lendva vidékéről jelentik most, hogy ott és a szomszédos *filbői* szőlőhegyben a kóbor cigányok valóságos irtóháborút indítottak. Tizen egy gazdának törtek be a hegyi pincejébe (Varga Márton, Ivánics Mátyás, Trajbár Mihály, Osla Mihály, Lovrencsics Iván, Horváth István, Császár Ferenc, Berdán Pál, Ivónics György s idős és ifj. Lovrencsics István pincejébe), s a mit találtak, mindent összeromboltak, vagy elloptak; a borból csak a könyebben emelhető egy akós hordó borokat vitték el, a két utóbbi gazdának a pincéjét fel is gyújtották. Ugy hamarosan 280 frtnyi kárt csináltak. Másnap a csendőrök megfoglák őket az *ardombi* erdőben, s amint a jeientes mondja: nemet — cigányok. Az esetet följelentették az alsó-lendvai kir. járásbírósnak és szolgabíróságnak.

Próbavilágítás volt f. hó 4-én este a Kázinoy-téren az »Excelzior«-ral. A négy lámpa közül egyik Excelzior volt, míg a másik három petróleum. Az egy Excelzior lámpa fénye a másik háromt teljesen elhomályosította, mintha ezek nem is égtek volna. A kísérletnek sok bűmulója volt.

A vetések állása és a mező gazdasági állapot a földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján: Február hó első felében változó és többnyire enyhe, száraz időjárás uralkodott. Néhál a vetéshez is hozzá fogtak. Február 24-én azonban beköszöntött az erős hideg, melyet az ország több részében havazás kísért s így a korai vetés némileg szenvedett is. — A fűk rügyei is megindultak, amelyeken alkalmasint szintén kár lesz észlelhető. — Az őszi vetéseket a hótakaró hiánya nem igen viselte meg úgy, hogy csekély kivétellel jól teleltek. — A mezőgazdasági munkák folyamatban vannak; mivel azonban sok helyen a talaj túlságosan kiszáradt, így attól lehet tartani, hogy az elvetett vagy elvetendő magvak rosszul fognak csírázni és kelni. — A szőlők általában véve jól teleltek; új szőlők létesítéséhez a gazdák a tél folyamán nagyon sok talajt előkészítettek. — Takarmányművekben nincsen hiány, sőt néhol felesleg is mutatkozik; az állatállomány csaknem az egész tél folyamán, amely túlnyomólag enyhe lefolyású volt, a szabadban tartózkodhatott.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 5-én *Sertésvész*: Alsó-Lendva 1 udv., Bak 1 udv., Galsa 1 udv., Gyertyányos 1 udv., Haláp 2 udv., Keszthely 1 udv., Lenti 3 udv., Pókafa 10 udv., Szecsi-Sziget 1 udv., Tófej 1 udv., Zala-Szent-Iván 1 udv., Zala-Erdőd 5 udv., Zsitkócz 1 udv., összesen 13 község.

A Lukács-féle gyorsnyereményjegyzék a m. kir. szab. osztálysorsjáték fenállása óta fényesen bevált. Ezen gyorsnyereményjegyzék az osztálysorsjáték húzása napján *közvetlenül* a húzás befejezése után megjelenik és a megejtett húzás eredményét teljes pontossággal közli. Az elárúsítók részére ezen gyorsnyereményjegyzék nélkülözhetetlen, sőt azért is előnyös, mert a fővárosban ez még az nap küldöncök által házhoz hordva, *vidékre pedig a legközelebb induló vonatokkal elszállítva lesz.* Ezen gyorsnyereményjegyzék előfizetési díja akár Budapesten házhoz hordva, akár vidékre küldve *egész évre 5 frt, fél évre 2 50 kr.* Ezen gyorsnyereményjegyzék kiadója Lukács Vilmos Budapest (V. Fűrdő u. 10) az Osztálysorsjáték főhúzásainak tartama alatt. **Távirati irodát** is tart fenn, mely a *vidéki* elárúsítók részére mellözhetetlen és épen azért majdnem mindnyájan az eddigi főhúzásoknál ezt igénybe is vették. A távirati iroda résztvevői a gyűjtődéjükben lévő számokra kibuzott nyereményekről a *húzás után azonnal távirati értesítést* kapnak, a távirati iroda alacsony előfizetési díja mellett tehát mindegyik elárúsítónak ajánlatos, ha ezen kiválóan célszerű intézményt igénybe veszi.

Gyermekekkel és nőekkel bakbákvét itatni évek óta az orvosok és gyógytudósok, rövid idő előtt ismét egy ismert tudós Beesben, azok egészségi és testi ereje elleni vétkezésnek állította. Még oíy sok családban folytatják azon rossz szokást, hogy a napot ezen idegizgató itallal kezdik meg és azt többszörösen délután ismét az asztalra hozzák. Csoda-e tehát így, ha a jobbmódú családokban, ahol a gyermekek ezenkívül szellemileg és a szegényebb családokban, ahol a nők testileg túl vannak erőtetve, a sápkórban szenvedők, verszegények, idegesek és a gyengék száma mindig jobban növekszik? És mégis módjában áll mindenkinek ezen ártalmas szokás beszüntetése, amelyet többnyire csak tudatlanságból folytatnak. Ahol a szülők évek hosszán át való megszokottság következtében a bakbákvét nem akarnak mindjárt egészen lemondani, ott ennek a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávéval való keverésével és pedig eleinte egy harmadik, később felig, a kávéital finomult jóízűs mellett egészségileg majdnem ártalmatlanná tehető. Gyermekeknek azonban egészen a tizenötödik évig, nevezetesen a leányoknak és betegeknek vagy gyengébb személyeknek ne sajnáljuk a kis fáradságot, a Kathreiner-féle maláta-kávé bab-kávé nélkül, és pedig jó erősen, elkészíteni. Az ize és az illata ugyanolyan, mint a bakbákvé, tápláló erejű és egészséges, minél tovább iszsa az ember, annál többet kíván belőle. Valódián mindenütt az eredeti csomagokban kapható, mindazonáltal őrizkedjünk minden csekély értékű hamisítványtól és különösen a nyitottan kimért árutól, amelyet gyakran hamisan „nyitott Kathreiner-kávé“ -nak neveznek, de a legcsekélyebb köze sincs ezen valódi maláta-kávéhoz.

Az ország dolga.

Az Apponyisták bevonulásával derekasan megnövekedett a kormánypart. Az ellenzéken mindössze csak mintegy kilenczvenen vannak. Az indenniti megszavazása után gyorsan megszavazták a honvédelmi miniszter ujonczjutaléki törvény javaslatát. Beszélnek a hadi létszám felemeléséről is, melylyel az ellenzék szembe fog szállani. A katonaugy után a quótára vonatkozó királyi döntést vette tudomásul a képviselőház. Azután az Ausztriával való gazdasági egyezkedést tárgyalták. A vámszövetséget még vagy négy évre megállapítják. De az önálló vámterületnek jogi alapját maga a kormány is hangsúlyosan emlegette, az ellenzék azonban azt sürgeti, hogy ne csak a joga ismertessék el, hanem vegyék már egyszer gyakorlati alkalmazásba is. — Br. Bánfy Dezső volt miniszter elnök, minthogy távozásakor ő felsége kinevezte főudvarmesternek, a képviselőségről is lemondott. S érdekes, hogy helyébe, az új megüresedett szilágy-somlyói kerületbe, most épen *Ugron* Gábornt hívták meg a jelöltség elfogadására, ki a viszonyok változtatál el is fogadta a jelöltséget. — Tegnap az Ausztriával létesítendő gazdasági provizoriumnak letárgyalása s részleteiben való elfogadása után, vita nélkül fogadta el a Ház a horvát pénzügyi egyezményt is. — Azután még egy igen fontos törvényjavaslatot tárgyaltak le: a *városok és községek* fogyasztási adó jövedelmének *kárpótlásáról*. S még elég jókor. — A kárpótlási összegek ugyanis június és december végén lesznek esedékesek s így a javaslatnak törvény ereje emelkedése után a községek elég idejekorán megkaphatják a kárpótlási összegeket.

Hirdetmény.

ZALA-LÖVŐ és ZALA-MINDSZENT községben néhai **Paukovics Mihály** örökös tulajdonát tevő, mintegy **40-45 hold ingatlan birtok**, valamint a **zala-lövői nagy korcsma mel-lék épületeivel 1899. évi március hó 28-án délelőtt 9 órakor** Zala-Lövő község elöljáróinak közbejötté mellett a fentebb jelzett nagy korcsma helyiségében önkényes próba árverésen a legmagasabb vételár beígérőnek el fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy a korcsma épület és tartozékai a birtoktól elkülönítve, — nemkülönben a birtokok parcellázva is eladatnak. —

Az árverési feltételek az árverésre kitért helyen az árverést megelőzőleg betekintheők. —

Zala-Lövő, 1899. február hó.

Simon József
magán gyám.

Postfőszéjjelküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 m. hosszú, teljes őröltőnyeknek ára csak

3-10 jó	2-80
3-10 jó	3-10
4-80 jó	4-80
6-75 finom	6-75
9- finom	9- finom
10-50 legfinomabb	10-50
12-40 angol	12-40
13-85 kángarn	13-85

valódi gyapjuból.

Posttőgyári raktár Kiesel-Amhof Brünneben.

Minták ingyen és bérmentesen. — Mintahű szállítás. Magánvevők figyeljenek! Csak közvetlenül vásárolhatnak az értékek megfelelően. Fővilágosításai és bizonyítványok csak Krausz Adolf posttőgyérség Budapostán a szabónak, ha mintakönyvből tesz rendelést, a következő ajándékokat adja: 10 fnt vásárlásnál egy nadrágot 50 kr.-ért, 20 fnt " " egy öltönyt 1 fnt-ért, 60 fnt " " finom öltönyt egészen ingyen. Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja: 3 fntot méterje után a külön 20%-ot. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz Adolf mintakönyve után a szabónál vásárol.

Bérbe-adás.

Az ollári uredalomhoz tartozó Kis-Falud — pozvai határbeli Kis-Falud vasut állomás közelében, a Zala-Válicka összefolyásán levő

vizi műmalom

két pár köre és Ganz-féle hengerrel, épületekkel és földekkel f. évi ápril hó 24-től hosszabb időre használatra kiadó.

Bővebbet Szily Dezsőnél Ollárban (Zalamegye). —

Kérje a Bodega Company.

oilághírű spanyol és portugál borait
Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharaként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: Budapest
csakis: IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Gentry-Casínóval szemben

Amerikai szőlővessző eladás.

Az országos szőlőültvénytelep részvénytársaság 1898. évi terméséből teljesen fajtiszta, kitünően érett, egészséges, jégveréstől mentes, I. és II.-od osztályú sima amerikai szőlővesszők kerülnek eladásra különösen nagy mennyiségben a következő fajokból:

Riparia Portalis, Rupestris Monticola, Rupestris Metallika, Solonis. — Kisebb mennyiségben különböző francia hibridek.

Az árakra és feltételekre bővebb felvilágosítást ad:

az országos szőlőültvénytelep részvénytársaság igazgatósága

Aradon
Csanádi palota.

Fontos háziasszonyoknak!
Törv. védve.
Bejegyzett védjegy: VAS LÖVŐ.

VALÓDI LINOLEUM PADLÓZOMÁNCZ
puha padlóra minden színben.

Nincs többé ragadós szobapadló! Linoleum padlózománcz egy óra alatt keményre szárad, gyönyörű fénye van és elérhetetlen tartóssága. Többször megtörtént, hogy az Eisenstädter-féle Linoleum helyett utántartókat kaptak a vevők, figyelmeztetjük tehát a vevő közönséget, hogy mindig az **csakis Eisenstädter-féle Linoleumot** kérjen a **vas lövő** védjeggyel.

VALÓDI LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR
EISENSTÄDTER TESTVÉREK, BÉCS.
Zala-Egerszegen kapható:
Kostelitz Miksa urnál.

Hirdetmény.

A zalamegyei központi takarékpénztár részvénytársaság a tulajdonát képező zalaegegerszegi 317/b. h. számú ingatlanon, a már elkészített terv és költségvetés szerint **egyemeletes házat** szándékozik építtetni és ezen építés kerestülvitelére versenyt hirdet.

A versenyezni óhajtokat felhívja, hogy ezen építés kerestülvitelére vonatkozó ajánlatukat a folyó **1899. évi március hó 18-ikának délután 5 órájáig** a részvénytársaság üzlethelyiségében az intézet vezérigazgatójánál adják be.

A beadott ajánlatok közül az igazgatóság tetszése szerint bármelyiket választhatja, esetleg joga van azokat mindegyiket mellőzni.

Az elfogadott ajánlat tevője köteles a részlet-terveket saját költségén elkészíteni.

Az építési terv és költségvetés a részvény-társaság üzlethelyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kelt Zala Egerszegen, 1899. évi március hó 9-én.

A zalamegyei központi takarékpénztár részvénytársaság nevében:

Krosetz Gyula
vezérigazgató.

Máriaczei

gyomorocseppek

Ügyelni kell a védjegyre!
Schulzmarke
E. Brady

nagyszerűen hatnak gyomorbaajknál, nélkülözhetlen és általánosan ismeretes házi- és népszerű élvagytalanság.

gyomorbetegség, biztos lehellet, fel-fújtság, savanyú felbőfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaki-választás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöres és székrekedés ellen. Hatásos gyógyszer fejtájás ellen, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortürelhelésnél, étellek- és italokkal, giliszták, májbajok ellen.

Említett bajoknál a Máriaczei gyomorocseppek évek óta kitűnőnek bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldés
gyógyszertára Bécsben a Magyar Királyhoz I. Fleischmarkt 7.

Brady Károly
Kapható minden gyógyszerárban.

Fő-**Török József** gyógyszerár Budapest, VI. Király-u. 12.

8343. /1899. sz.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye árvaszékénél havi 100 frttal díjazandó

pótúlnöki

és 700 fnt fizetés s 200 fnt lakbérrel rendszeresített

árvaszéki aljegyzői

állásra pályázat hirdettetik. —

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy a pótúlnöki állást illetőleg az 1883. évi I.-só trvez. 5. §-a VIII. pontja, az aljegyzői állást illetőleg pedig a hivatkozott törvény cikk 3. §-a b. pontja által előírt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű pályázati kérvényüket **dr. Jankovich László gróf** főispán ur Öméltóságához címezve hozzám **1899. évi március végéig** bezárólag nyujtsák be, mert később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a pótúlnöki állásnak évi 1200 fnt fizetés és 300 fnt lakbérrel, leendő rendszeresítése, az árvaszéki aljegyző évi 700 fnt fizetésének 800 frtra leendő felemelése iránt a nagymélt. m. kir. belügyminiszter urhoz felterjesztés tételük, s így az említett állások egyenlőre helyettesítés útján fognak betöltetni.

Zala Egerszeg, 1899. évi március hó 10.

Csertán Károly s. k.
Zalavármegye alispánja.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényről, csúznál, tag-szagatásnál és meghűlésknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fnt. üvegekénti árban majdnem minden gyógyszerárban készle-letben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánszót van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül **miut nem valódit** utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Hirdetmény.

Horváth János erdőőrnek elvesztett eskübizonyítványára a tek. novai főszolgabíróságnak 1899-ik évi február hó 28-án 1.784/kg. 898. számú végzésével megsemmisítettnek jelentetett ki.

Zala-Egerszeg, 1899. március 10.

Deák Mihály
földbirtokos.

Uj világítás!

Az „EXCELSIOR“ légszuszívógató, melynek lángja füstmentes, szagtalan, és robbanómentes, általunk bevezethető. — A világítási eredményt volt szerencsénk a napokban a n. é. közönségnek egy, a Kazinczy-téren felállított és fényesen világító lámpával bemutatni. — Ezen világítást bevezetni szándékozók legyenek szívesek nálunk jelentkezni. — A bevezető csöveket és lámpákat saját beszerzési árunkban szállítjuk.

Zala-Egerszeg, 1899. március hóban.

Tiszlellettel

Tichler és Kreisler.

Fischer Miksa

Férfi és női divat, vászon, posztó áruk, valamint női és gyermek felöltők raktára.

Zala-Egerszeg

„Arany-Bárány“ szálloda.

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy

az idényszerű ujdonságok

nagy választékban megérkeztek, a melyeknek megtekintését kéri kiváló tisztelettel

Fischer Miksa

A vidékre minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Pályázati hirdetmény.

Jánka hegyközség az 1899. évi

hegyőri

szolgálatra pályázatot hirdet.

Pályázhat minden kifogástalan előéletű, írni és olvasni tudó, magyar honos, nagykorú férfi, aki vagyonnal bír.

Pályázati kérvény 1899. évi április hó 1-jéig alulírott hegyközség-bírónál adandó be.

Az évi fizetést és egyéb közelebbi feltételeket a hegyközség választmánya szabja meg.

Z.-Egerszeg, 1899. márc. 9-én.

Hajik István sk.
hegyközségi bíró.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 17 év óta áll

fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadon csemetét szállít Horvát, Szlavonország, Bosznia, Cseh, Morvaország, Galizia, Bukovina, Stajerszág, Alsó és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia, és Németország részére Nemesszállománya ezuttal 500.000 drb; vadonállománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rindelőnek küld szállítványokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a

homoki szőlőtelepítőknek kiveses háza

azért, mert mint tudja van, a homoktalajból kikérült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindir biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódású vagy túlságosan kővetített talajban állítatik elő. A gyümölcsfák boldogult Berezki Máté mezőkövesházi hírneves telepítői voltak. Úgy magasde-rek, alacint törpe csemeték megrendelhetőek körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, cseresznye, ugegy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfak díja 45-50 kr. Magyarországon az árak fölön megállapodás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfákból táblafüvés folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krtig, melyek gazdag barnuít számban és erősségen megrendelhetőek a fentirt cégnél. A g. z. dag gyökerű vadonok 1000-e azok erőssége szerint 5 krtól 19 krtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél cím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája Czegléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Egy adag Nestlé Gyermekliszt 90 kr.
Egy adag Nestlé kondenzált tej 50 kr.

Minta dobozok kívánatra ingyen és bérmentve.

Főraktár az osztrák-magyar monarchiában:

F. BERLYAK, Bécs, I. Naglergasse. I.

Kapható minden gyógyszerárban.

HOFF maláta-készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, meli és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknál legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.

Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.

Böger, Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János

sűrített maláta kivonata.

Tüdőbajoknál, gégehurtnál, ugyanint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 2/3 zacskó maláta kivonat mell cukorkát.

Fischer G. őrnagy, N. Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, verszegénység, idegesség, almatlanságnál, étvagyta lanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb, a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórnaál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicoli orvos, Triebel.

Hoff János

maláta-kivonat mell cukorkái.

Köhögésnél, rekedtség, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utólerhetlen hatású. A valódi maláta mell-cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volta maláta kivonat mell cukorkáinak hatása köhögés ellen.

Zeditz-Neukirch lovag, Waldenburg.

Cukorkái feleségem köhögésén és astmatikus bántalmain kitűnően segítenek.

Busch plébános, Weischütz.

Raktár ZALA-EGERSZEGEN: Kaszter Sándor, özv. Unger Domonkosné gyógyszerártaiban; Gyarmati Vilmos, Weisz Jónás unokaöccse, Ján Ferenc csemege és fűszerkereskedéseiben.

Magyarországi kizárólagos főraktár: Főnök József gyógyszerára Budapest, Király-utca 12.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Nyomatott özv. Taly Rozália és Társa gyorsajtóján Zala-Egerszeg.